

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Proceduralna pitanja (Javna sednica)

Strana 1

1 Ponedeljak, 17. novembar 2025.

2 [Javna sednica]

3 [Optuženi ulaze u sudnicu]

4 --- Po početku zasedanja u 12:00h

5 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Molim sudskog
6 službenika da najavi predmet.

7 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Dobro jutro, časni sude, tj.
8 dobar dan, časni sude. Ovo je predmet broj KSC-BC-2020-06,
9 Specijalizovani tužilac protiv Hashima Thaçija, Kadrija
10 Veselija, Rexhepa Selimija i Jakupa Krasniqija.

11 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Radi zapisnika, svi
12 optuženi su prisutni u sudnici.

13 I mi ćemo danas početi sa svedočenjem svedoka Thaçijeve
14 odbrane 1DW-007 i pre nego što počnemo, imamo nekoliko
15 preliminarne pitanja.

16 Prvo, sledi usmeni nalog.

17 Panel napominje zahtev odbrane Thaçi od 13. novembra
18 2025, da se promeni oznaka poverljivosti F03410 kao javni
19 dokument.

20 Panel podseća da je u tom dokumentu naložila
21 sekretarijatu, da između ostalog promeni oznaku poverljivosti
22 F03410, u roku od nedelju dana od svedočenja svedoka 009.
23 Imajući u vidu da taj dokument sadrži identifikujuće
24 informacije svedoka koji neće svedočiti, a čiji je identitet
25 poverljiv, panel odobrava zahtev Thaçijeve dbrane.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Proceduralna pitanja (Javna sednica)

Strana 2

Panel prema tome, menja svoj nalog u stavovima 91 i 92 i dokumente F03452 i nalaže sekretarijatu da ne promeni oznaku poverljivosti tog dokumenta, i nalaže odbrani Thačija, da podnesu javnu redigovanu verziju, dokumenta F03410 do četvrtka, 20. novembra 1925. godine.

Ovim se završava prvi usmeni nalog. Panel dalje napominje, da 17. novembra 1925, odbrana Thačija je podnela hitan zahtev da izmeni svoj spisak dokaza F03580 i rekli su da tužilaštvo nema ništa protiv tog zahteva.

Može li to tužilaštvo potvrditi?

G. HALLING: [Prevod] Da. Potvrđujemo.

PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Da li ima prigovora od ostalih timova odbrane?

U redu. Nakon što smo -- su se strane izjasnile, panel odobrava zahtev Thačijeve odbrane F03580 i nalaže im da podnesu izmenjeni spisak dokaza, do petka, 21. novembra 2025. godine.

Ovim se završava drugi usmeni nalog.

Što se tiče današnjeg rasporeda, napominjemo da ćemo ići na pauzu za ručak u 13:30h, i nastaviti sa radom u 14:30h i raditi do 16:30h, s tim što ćemo imati pauzu od deset minuta u 15:30h.

Mi ćemo sada preći na svedočenje svedoka Thačijeve odbrane 1DW-007.

Molim da se uvede svedok.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Proceduralna pitanja (Javna sednica)

Strana 3

1 A, imate nešto?

2 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Samo dve stvari.

3 Možete li da nam odobrite da dodamo dokument koji će se
4 naći na našoj izme -- na našem izmenjenom spisku dokaza, a to
5 je DHT12601 do 12603.

6 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Nema prigovora.

7 G. HALLING: [Prevod] Nema prigovora.

8 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Dakle, zahtev se
9 odobrava.

10 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Hvala vam. I druga stvar je da li
11 ćemo raditi do 13:30h, ili ćemo praviti pauzu?

12 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Pa, trudićemo se da
13 radimo bez pauze, ali ako je svedoku potrebna ova -- molim da
14 nas o tome obavesti.

15 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Hvala, časni sude.

16 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Izvinjavam se.

17 Nemojte još da uvodite svedoka, imam još nešto da kažem.

18 Prvo, podsećam da kada je u pitanju podnesak F03558,
19 panel je ovlastio sledeće mere po pravilu 107 za sledećeg
20 svedoka. Dakle, svedočenje svedoka se ograničava na definisane
21 teme i na obim unakrsnog ispitivanja i on se ograničava na
22 obim glavnog ispitivanja kao i na pitanja što se tiče
23 verodostojnosti. Svedok može odbiti da odgovara na pitanja na
24 osnovu poverljivosti i predstavnici davaoca dokumenata po
25 pravilu 107, su ovlašćeni da prisustvuju svedočenju 007, a

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Proceduralna pitanja

Strana 4

1 svedok nije ovlašćen da svedoči, bilo direktno ili tokom
2 unakrsnog ispitivanja, o bilo čemu, osim onome što je
3 navedeno.

4 Panel neće odobriti pitanja za koja se ne može pokazati
5 da su jasno povezana sa teme po pravilu 107 i relevantne za
6 teoriju slučaja. Ako ih budu ispitivali o tome, strana koja
7 ispituje treba da bude spremna, kako određene linije
8 ispitivanja spadaju unutar obima pravila 107.

9 E, sad može sudski službenik da uvede svedoka.

10 [Svedok ulazi u sudnicu]

11 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Generale, dobro
12 jutro -- dobar dan. Molim vas da ostanete na nogama, da ne
13 sednete još.

14 Generale Clark, molimo vas da za trenutak ustanete.

15 SVEDOK: [Prevod] Dobro jutro.

16 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Molim vas da
17 ustanete.

18 Sada će vas sudski poslužitelj dati tekst svečane izjave
19 i molim vas da saopštite izjavu u skladu sa pravilima. Molimo
20 vas da glasno pročitate taj dokument.

21 SVEDOK: [Prevod] SVEDOK: [Prevod] Svestan značaja svog
22 svedočenja i svoje zakonske obaveze, svečano izjavljujem da ću
23 govoriti istinu, celu istinu i samo istinu, i da neću
24 prećutati ništa od svojih saznanja.

25 SVEDOK: WESLEY CLARK

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Proceduralna pitanja

Strana 5

1 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala vam. Generale
2 Clark, izvolite, sedite.

3 Što se tiče uputstava, ovde je prisutan i predstavnik
4 Sjedinjenih Američkih Država.

5 I molim vas da se predstavite.

6 GĐA GEARHART-SERNA: [Prevod] Hvala, časni sude. Ja sam
7 Terra --- i ja sam zamenik pravnog savetnika Američke
8 ambasade.

9 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala vam što ste
10 danas tu sa nama.

11 Generale Clark, mi ćemo danas početi vaše svedočenje.
12 Očekujemo da će trajati dva dana. Kao što znate, prvo će vas
13 ispitivati odbrana Thačija, a onda preostali timovi odbrane
14 takođe sudijske mogu imati pitanja za vas, a naravno tužilaštvo
15 će vas unak -- unakrsno ispitivati.

16 Dakle, odbrana Thačija procenjuje da im je potrebno tri
17 sata za glavno ispitivanje, a preostalim timovima odbrane
18 treba sat vremena i 45 minuta. Tužilaštvo misli da im treba
19 četiri sata. Dakle, ja se nadam da će sve strane vrlo marljivo
20 koristiti raspoloživo vreme. Panel takođe može dozvoliti
21 dodatno ispitivanje, ako se za to ispune uslovi.

22 Svedoče, molim da odgovarate kratkim rečenicama. Ako ne
23 razumete pitanje, zamolite da se ponovi, ili razjasni i oni će
24 to učiniti. Molim vas da nam naznačite na osnovu čega ste
25 došli do saznanja o činjenicama i okolnostima na koje ćete

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Proceduralna pitanja

Strana 6

1 svedočiti.

2 Molim vas da govorite u mikrofoni i da sačekate pet
3 sekundi pre nego što počnete sa odgovorom, a onda vas molimo
4 da govorite sporije, da bi prevodioci mogli da prevedu to što
5 govorite. Vas prevode i na albanski i na srpski, tako da treba
6 malo vremena za sve to i zato vas molimo da vodite o tome
7 računa.

8 Tokom sledećih par dana, dok svedočite pred sudom, ne
9 smete ni sa kim da razgovarate o sadržaju svog svedočenja
10 izvan ove sudnice. Ako vas bilo ko pita o bilo čemu izvan
11 sudnice o vašem svedočenju, molim vas da nas o tome odmah
12 obavestite.

13 Ako vidite da sam podigao ruku, prestanite da govorite,
14 to znači da je potrebno da vam ja dam neko uputstvo.

15 Ako vam je potrebna pauza, samo nam to recite, ili ako je
16 potrebno da se bilo šta ponovi, takođe nam to kažite.

17 I na kraju, napominjem da je sa vama u ovoj sudnici
18 prisutna i predstavnica Sjedinjenih Američkih Država, u vezi
19 toga, panel je ranije doneo odluku da je ovaj predse [sic] --
20 predstavnik američki -- Sjedinjenih Američkih Država tu, da bi
21 poštovali pravila u vezi ograničenja što se tiče vašeg
22 svedočenja. Ako imate ikakvih sumnji ili nedoumica u vezi
23 obima vašeg svedočenja, onda tražite da vas panel -- da vam
24 panel to objasni.

25 Dakle, sada počinjemo sa ispitivanjem i dajem reč g.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 7

1 Mišetiću koji zastupa g. Thačija.

2 Ispituje g. Mišetić:

3 SVEDOK: [Prevod] Moram da kažem da ja baš ne čujem
4 najbolje. Mogao sam da čujem svedoka [sic] -- predsedavajućeg
5 sudiju, ali vas ne čujem.

6 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Da li je sad bolje?

7 O. Da.

8 P. Reći ćete ako nas ne čujete dobro.

9 O. Pa, ne čujem vas dovoljno dobro. Krenite, da vidim da li
10 mogu da pratim. Dakle, to je ispod praga mog sluha, kako da to
11 kažem. Ne -- ne čujem vas dobro.

12 O. U redu. Krenućemo ovako, a ako ne čujete, onda ćemo nešto
13 drugo rešiti.

14 P. Dakle, možete li nam reći ime i -- i prezime?

15 O. Wesley Clark.

16 P. Datum rođenja.

17 O. 23. decembar 1944.

18 P. A, koje ste -- koje je vaše državljanstvo?

19 O. Američko.

20 P. Da li ste dali izjavu odbrani Thačija 2. [kao što je
21 prevedeno] -- 20. oktobra 2025. i da li ste stavili potpis na
22 tu izjavu?

23 O. Jesam.

24 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Molim sudskog službenika da nam
25 pokaze DHT12546 do 1256.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 8

1 P. Generale, da li prepoznajete dokument na ekranu?

2 O. Da.

3 P. Koji je to dokument?

4 O. Pa, to je moja izjava.

5 P. I da li je to izjava koju ste vi dali Thačijevoj odbrani?

6 O. Pa, mislim da jeste, ali vidim samo prvu stranicu.

7 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Molim da sudski službenik onda nama
8 pokaže stranicu DHT12556.

9 P. Generale Clark, da li je to vaš potpis?

10 O. Jeste.

11 P. Da li ste imali priliku da pogledati ovaj dokument, pre
12 nego što ste došli u sudnicu?

13 O. Jesam.

14 P. A, da li ste prošle nedelje takođe imali priliku da
15 pogledate dokument?

16 O. Da.

17 P. A, da li ste sa mnom i sa mojim kolegama sastali preko
18 video veze prošle nedelje?

19 O. Da.

20 P. I tokom tog video sastanka, da li ste mogli da date
21 ispravke ili razjašnjenja o ovom dokumentu?

22 O. Da.

23 P. Da li se sećate da su ta razjašnjenja i ispravke vama
24 zabeležene i da vam je to pročitano?

25 O. Da. Sećam se toga.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 9

1 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Molim da pogeldamo DHT12595 do
2 12596. Molim da dokument -- da prikažete ceo dokument, tako da
3 general može da vidi čitav dokument. Molim da pređemo na
4 sledeću stranicu.

5 P. Dakle, imajući u vidu razjašnjenja i ispravke koje ste
6 dali prošle nedelje, koji su zabeleženi u ovoj belešci, da li
7 su informacije iz vaše izjave odbrani Thačija, tačne, istinite
8 prema vašem najboljem saznanju?

9 O. Da.

10 P. Imajući u vidu ispravke i razjašnjenja, da li su
11 informacije iz vaše izjave koju ste dali odbrani Thačija, da
12 li one tačno odražavaju ono što bi rekli, kada bi vam ponovo
13 postaviti ista pitanja kao što su ih postavili onda, na kojoj
14 ste dali odgovore u svojoj izjavi?

15 O. Da.

16 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Časni sude, molim da se uvrsti
17 izjava svedoka DHT12546 do 12556 i pripadajući dokazni
18 predmeti koje je provizorno prihvatilo veće u odluci F03558,
19 stavovi 26 i 42D. Isto tako, želim da se uvrsti i pripremna
20 beleška 1DHT12595 do 12596.

21 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Da li od -- tužilac
22 ima prigovor?

23 G. HALLING: [Prevod] Ne, časni sude.

24 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Ostale odbrane?
25 Niko nema prigovor.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 10

1 Dakle, DHT12546 do 12556 i DHT 12595 do 12596 se usvajaju
2 zajedno sa pripadajućim dokaznim predmetima.

3 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Časni sude, 12546 do 12556 će
4 biti dokazni predmet 1D00430. To je trenutno obeleženo kao
5 poverljiv dokument

6 A pripremna beleška, 12595 do 12596 će biti dokazni
7 predmet 1D00431 i molim da nam kažete da li je to dokument
8 poverljiv.

9 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Pa, upravo o tome ra -- to
10 razmatram, ali mislim da se u izjavi spominju dokumenti koji
11 su zaštićeni prema pravilu 107. Dakle, moraćemo da podnesemo
12 redigovanu verziju izjave.

13 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu.

14 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Dakle, što se tiče pripreme
15 beleške 1, to je poverljiv dokument?

16 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Da. Tako je. I izvinjavam se. Mi
17 ćemo vam to još potvrditi. Ja mislim da ćemo to moći da
18 potvrdimo na sledećoj pauzi, da dokument treba da bude
19 poverljiv.

20 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu. Hvala,
21 časni sude.

22 U novembru, [kao što je prevedeno] odbrana Thačija je
23 podnela *email* sa predloženim sažetkom svedočenja ovog svedoka
24 po pravilu 154 i svim stranama. Dakle, nismo dobili nikakav
25 prigovor, tako da ja tražim dozvolu da to pročitam.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 11

1 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] izvolite.

2 G. MIŠETIĆ: [Prevod] General Clark je odlikovani bivši
3 general sa četiri zvezdice američke vojske, koji je vršio
4 dužnost vrhovnog komandanta severnoatlanske organizacije od
5 1997. do 2000. General Clark će govoriti o naporima NATO-a, do
6 oktobra 1998, da se poštuje rezolucija 11 -- 1199 Saveta
7 bezbednosti Ujedinjenih nacija. Zatim je vodio vazдушnu
8 kampanju protiv bivše Jugoslavije, nakon što je Milošević
9 odbio da potpiše sporazum u Rambujeu, na raspoređivanju snaga
10 u Kosovu, u okviru vojnotehničkog sporazuma, i rezoluciji 1244
11 Saveta bezbednosti Unedinjenih nacija. Takođe je nadziorao
12 demolitarizaciju i transformarciju OVK. General Clark kaže da
13 niko u lancu komandovanja NATO-a, je smatrao da se nastavi
14 oružani sukob nakon juna 1999. Opisuje da je bio svestan
15 talasa nasilja u leto 1999, nakon povratka izbeglica na Kosovo
16 i te -- to nasilje pripisuje različitim faktorima, uključuje
17 mržnju, osvetu, krvnu osvetu, kao i aktivnostima kriminalnih
18 bandi.

19 General Clark ne veruje da je OVK rukovodstvo bilo
20 angažovano u koordiniranom naporu da se napadaju Srbi ili
21 manjine, niti da je g. Thaçi konkretno imao motiv da učestvuje
22 u takvim akcijama.

23 I na kraju, general Clark opisuje različite kontakte koje
24 je imao sa OVK sa kosovsko-albanskom delegacijom u Rambujeu i
25 konkretno sa g. Thaçijem. Rekao da nije -- smatrao je da je

Specijalizovana veća Kosova – Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 12

1 OVK dobro integrisana organizacija sa lancem komandovanja
2 odozgo nadole, niti da je imala funkcionalnu komandu i
3 rukovođenje. Dakle, takođe je primetio odsustvo komande i
4 kontrole koju bi g. Taçi imao nad OVK. Smatrao je da je on
5 politička ličnost bez vojnog iskustva, koji je imao ograničeni
6 uticaj na vojnike OVK.

7 Na osnovu odgovornosti OVK i ličnih opservacija, on
8 mislim da je nepravедno da se pripiše bilo šta loše g.
9 Taçiju.

10 I ovim završavamo svoj rezime, časni sude
11 P. I sačekaću malo da prevodioci stignu. Pošto vi i ja
12 obojica govorimo engleski, onda pokazujemo tenedenciju da
13 ubrzamo razmenu pitanja i odgovora, tako da ću morati
14 povremeno sam sebe da podsetim da napravim pauzu između
15 pitanja i odgovoraa i zamoliću vas da mi pomognete, kako bismo
16 pomogli prevodiocima i zapisničaru i unapred vam zahvaljujem
17 na saradnji.

18 Počeću od nekih pitanja u vezi sa kontekstom i sa vašim
19 iskustvom i obrazovanjem.

20 Kao što ste rekli, vi ste 1966. Diplomirali na vojnoj
21 akademiji *West Point* kao najbolji u svojoj klasi i nastavili
22 ste školovanje na Oksfordu, je li to tačno?

23 O. Tačno.

24 P. Zatim ste 34 godine služili u vojsci Sjedinjenih
25 Američkih Država, gde ste postali general sa četiri zvezdici i

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 13

1 na kraju ste bili Vrhovni komandant zajedničkih NATO snaga u
2 Evropi. Je li to tačno?

3 O. Tačno.

4 P. Takođe ste bili na čelu američke komande za Evropu. Je li
5 to tačno?

6 O. Tačno.

7 P. Bili ste vrhovni komandant zajedničkih snaga NATO-a za
8 Evropu od 1997. do 2000. Je li to tačno?

9 O. Tačno.

10 P. U izjavi kažete da ste pre toga bili glavni vojni
11 pregovarač u toku dejtonskih mirovnih pregovora 1995. godine u
12 uloz -- i da ste tu obavljali ulogu direktora strateškog
13 planiranja i politike za zajednički štab u Pentagonu. Možete
14 li nam reći kakva je uloga direktora strateškog planiranja i
15 politike.

16 O. Ja sam bio odgovoran za američku vojnu politiku i
17 strategiju širom sveta i tokom mandata, imali smo problema sa
18 Sadamom Huseinom u Iraku, zatim smo imali krizu vezanu za
19 trgovinu drogom, tekući rat u Bosni i takođe krizu sa Korejom,
20 gde samo što nismo stupili u rat sa Korejom, itd.

21 P. Hvala.

22 O. Takođe smo morali da iznova napišemo, odn. revidiramo
23 vojnu strategiju SAD-a, s obzirom u svetu koji je nastao posle
24 okončanja hladnog rata, Sjedinjene Države više nisu imale
25 jasnu strategiju. Počev od 1994. godine, počeli smo da radimo

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 14

1 na novoj verziji, koja je podrazumevala viziju uloge

2 Sjedinjenih Država u svetu posle kraja Hladnog rata.

3 P. Hvala, generale. U 5. paragrafu svoje izjave, kažete da

4 ste tokom pregovora vezanim za Dejtonski sporazum 1995.

5 godine, znali za upozorenje koje je izdao George Bush. Možete

6 li nam reći na šta ste tačno mislili?

7 O. Pa, pre svega, kada smo počeli pregovore, ja za to nisam

8 znao, a diplomate jesu, ali šira javnost i ljudi iz vojske,

9 nisu za to znali, ali s obzirom na nasilje usmereno na

10 albansko stanovništvo, koje su vršili srpska policija i

11 specijalna policija odn. MUP na Kosovu, predsednik Bush,

12 George H. Bush, poručio je Miloševiću da to mora da se

13 prekine, ili će Sjedinjene Države odgovoriti na to, tako što

14 će upotrebiti moć koju imaju na raspolaganju. To je bila u

15 stvari indirektna poruka da će ona upotrebiti vojnu silu da bi

16 prekinula represiju nad albanskom većinom na Kosovu.

17 P. Takođe pominjete, da ste razgovarali sa Miloševićem u

18 Dejtonu u vezi sa time kako se postupalo sa kosovskim

19 Albancima i da je on odgovorio, da neće da raspravlja o tom

20 pitanju. Da li je to tačno?

21 O. Da. Ja sam bio sa njim. Tako je. Kada smo mu se Richard

22 Holbrooke i ja obratili, on je rekao "o tome nećemo da

23 razgovaramo. To je moja država i moj problem."

24 P. U redu. Dakle, on je prosto glatko odbio da o tome

25 razgovara. Mislím da smo to pokušali i više nego jednom. I

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 15

1 znam da je to bilo sporno pitanje. Mi smo znali da to
2 predstavlja izazov, ali on je odbio da o tome razgovara.
3 O. U redu. U šestom paragrafu svoje izjave, kažete da ste
4 počeli da obraćate pažnju na Kosovo tokom prve polovine 1998.
5 godine, kada ste dobijali izveštaje -- kada ste dobili
6 izveštaje o napadu srpskih snaga na kompleks porodice Jashari
7 na Kosovu. Kakvu ste situaciju mogli da vidite tamo, 1998.
8 godine?

9 O. Ja sam odleteo u Makedoniju, to je bilo skoro sigurno
10 prvih dana marta meseca. Tamo smo imali jednu vojnu grupu
11 Sjedinjenih Država, koja je bila formirana nekoliko godina
12 ranije, kako bi patrolirala na granice Srbije i Makedonije. I
13 ona se svala *Task Force i Able Sentry*. I ja sam otišao tamo da
14 izvršim inspekciju njihovog rada. U to vreme sam bio na
15 komandnoj poziciji možda nekih sedam meseci i činilo se da se
16 sve odvija dobro. Ja sam sleteo tamo, i odmah me je pozvao
17 američki ambasador u Skoplju Chris Hill, koji je rekao "moraš
18 odmah da dođeš i da se sastaneš sa predsednikom Gligorovim.

19 I ja sam pročitao izveštaje, koji su se odnosili na
20 ubistvo porodice Jashari i u vezi s tim je postojala
21 zabrinutost, ali kada sam se sastao sa predsednikom
22 gligorovim, on mi je objasnio da će to izazvati direktni
23 otvoreni sukob i rekao mi je "Albanci će se boriti. Oni neće
24 to da prihvate i da pokleknju, već će pružiti otpor takvoj
25 vrsti ubijanja."

Specijalizovana veća Kosova – Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 16

1 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Molim sada da vidimo dokazni predmet
2 1D00430.

3 SVEDOK: [Prevod] I Samo da dodam, da sam predsednika
4 Gligorova poznavao još iz vremena Dejtona. Sa njim smo se
5 nekoliko puta sastajali u Skoplju. Gligorov je bio obrazovan
6 čovek. On je diplomirao na univerzitetu u Beogradu i govorio
7 je engleski, nemački, francuski, sprski, ruski. On je bio
8 starovremenski tip i takođe je bio neko ko je vrlo dobro
9 zapažao stvari koje se dešavaju u celoj Jugoistočnoj Evropi,
10 tako da sam mu ja davao znatan kredibilitet i oslonio se na
11 njega kada mi je on to rekao.

12 G. MIŠETIĆ: [Prevod]

13 P. Razumem. Generale, vaša izjava je sada na ekranu.

14 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Ako možemo da pogledamo 7. Paragraf.

15 P. U tom delu izjave, govorite o činjenici da posle ovog
16 incidenta u vezi sa porodicom Jashari, da ste se sastali sa
17 predsednikom Gligorovim u Makedoniji i da ste posle toga
18 počeli da osmišljavate akcioni plan. Kakav je to bio plan i
19 zašto ste rešili da ga napravite?

20 O. Posle sastanka sa predsednikom Gligorovim, poslao sam
21 obaveštenje u Pentagon načelniku zajedničkog štaba i sekretaru
22 za odbranu i upozorio ih da će Milošević izazvati još jedan
23 sukob. I predložio sam, da bi možda trebalo ponoviti ono
24 božićno upozorenje iz 1992. godine.

25 U tom trenutku, Sjedinjene Države i NATO nisu imali neku

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 17

1 jasnu politiku u vezi sa Kosovom, a tokom marta i aprila 1998.
2 godine, Srbi su počeli napade na stanovništvo na Kosovu, u toj
3 meri da su ministri inostranih poslova raznih zemalja, počeli
4 da se obraćaju državnom sekretaru Sjedinjenih Država u vezi s
5 tim i ja sam mislio da znam šta može da se uradi, ali po
6 propisima NATO-a, ne postoje ovlašćenja da se pravi bilo kakav
7 plan bez odgovarajućih političkih smernica, tako da nije bilo
8 planova.

9 I ja sam onda razgovarao sa američkom državnom
10 sekretarkom o tome, nisam razgovarao sa ministrima inostranih
11 poslova, jer sam dobio instrukcije od Sjedinjenih Država da to
12 ne radim.

13 Ali mislim, ako se dobro sećam, da je na ministarskom
14 sastanku koji je održan u proleće, možda u maju 1998. godine,
15 meni rečeno da napravim plan. Ne znam tačno da li su to bile
16 instrukcije ministra odbrane ili ministra spoljnih poslova,
17 ali u svakom slučaju, dobio sam smernice da osmislim određeni
18 plan, tako da sam tada imao taj određeni koncept na
19 raspolaganju.

20 P. U 7. paragrafu kažete da je plan obuhvatao i zapovest o
21 aktivaciji.

22 O. Pa, kad ste u NATO-u, onda imate dvojni lanac
23 komandovanja. Ja sam bio odgovoran Vojnom komitetu i
24 Generalnom sekretaru, ali takođe i Sekretaru odbrane preko
25 Načelnika združenih štabova, tako da sam se obratio tom

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 18

1 načelniku, objasnio sam šta bi moglo da se uradi, dobio sam
2 njegovu dozvolu da se obratim Beloj kući, razgovarao sam sa
3 njima i tako je taj plan nastao. Morao sam prvo da dobijem
4 američko odobrenje, da bih napravio plan za NATO, jer je
5 trebalo da se koriste znatna američka sredstva.

6 I tako je taj plan prošao kroz više faza. Počeli smo od
7 ideje da bismo demonstrirali silu Sjedinjenih Država u
8 vazduhu, time što bismo izvodili letove oko Srbije, a zatim je
9 to dalje napredovalo, ukoliko se etničko čišćenje nastavi,
10 onda bismo napali i Kosovo. Ukoliko to ne bi ubedilo
11 Miloševića da prekine sa praksom etničkog čišćenja, onda bismo
12 izveli udare i na samu Srbiju, ako ni to ne bi funkcionisalo,
13 onda je postojala opcija i za kopnenu invaziju.

14 Razlog zašto sam smislio taj plan bio je da kada sam
15 razgovarao sa Miloševićem u Dejtonu, a razgovarao sam sa njim
16 više puta, ponekad u prisustvu delegacije, nekad i nasamo sa
17 njim, kako me instruirao Richard Holbrooke i na jednom od tih
18 sastanaka, on mi je rekao: "Mi Srbi, mi nemamo nikakve šanse
19 protiv vašeg NATO-a. Vaše NATO vazdušne snage, bla, bla --"
20 [kao što je prevedeno] i žalio se u vezi s tim, tako da sam
21 znao da je on i te kako svestan toga kakva je vazдушna moć
22 NATO-a i odatle je taj plan i potekao.

23 P. Hvala, generale. Da li ste ostali aktivno angažovani
24 tokom 1998. godine u vezi sa događajima na Kosovu?

25 O. Da, naravno, jer je to bio bolan period. Sećam se da je u

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 19

1 jednom trenutku jedan brigadir iz albanske vojske došao da se
2 vidi sa mnom i da je kazao "slušajte, mi smo na uzvišici i
3 gledamo na Kosovo, vidimo sela kao što su Drenica itd. oni
4 pucaju iz minobacača na ta sela i ubijaju naš narod tamo.
5 Sprovodi se etničko čišćenje. To je stvarno bilo neverovatno.
6 Pošto smo uspeli da završimo rat u Bosni, isti ljudi su ponovo
7 pokrenuli isti proces.

8 P. Hvala, generale. Sada ću vam skrenuti pažnju na 9.
9 paragraf vaše izjave.

10 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Zamoliću da okrenemo stranu.

11 P. Ovde generale kažete da su napadi na kosovske Albance
12 koji su sprovodili Srbi se intenzivirali u leto i jesen 1998.
13 godine, a da je rezultat bio taj da su kosovski Albanci bežali
14 iz kuća iz svojih sela i povlačili se u planine.

15 A zatim u 10. paragrafu govorite o sporazumu Holbrooke
16 Miloševića i njegovom zaključenju.

17 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Ako možemo malo da spustimo kako bi
18 general mogao da vidi ceo taj paragraf.

19 P. Pre svega, da li se sećate koja je bila svrha najšire
20 govoreći ovog ok -- dogovora sa Miloševićem iz oktobra meseca?

21 O. Mislim da je najšire rečeno, ideja bila da se prekine
22 nasilje i da se prekobrojne trupe povuku sa Kosova. Tamo su
23 bile tri ili četiri različite regimente [kao što je
24 prevedeno]. Mislim da je tamo bila jedna brigada vojne
25 policije. Takođe i neki oklopni puk i neke druge snage. On je

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 20

1 u suštini znatno povećao te trupe u proleće i tokom leta 1998.
2 godine.

3 Mi smo primetili da se to događa i kada je Holbrooke
4 otišao da se ponovo sastane sa Miloševićem u junu 1998, ili
5 možda početkom jula, Holbrooke je u to vreme čekao da dobije
6 potvrdu da će on biti ambasador Sjedinjenih Država u
7 Ujedinjenim nacijama, ali predsednik ga je poslao da razgovara
8 sa Miloševićem, jer je postojala zabrinutost oko tadašnje
9 situacije. U Beloj kući oko situacije na Kosovu.

10 I Holbrooke je zvao mene i bio je sa Miloševićem, a
11 Milošević je kazao "vidim ja vaše avione", pošto smo mi u to
12 vreme izvodili letove oko Kosova. On je rekao "vidim ja te
13 vaše avione, ali to je moj narod. Ja njima ne bih učinio ništa
14 nažao."

15 To je bila prva faza te kombinovane operacije koju smo
16 pokrenuli. Bilo je jasno da on neće da nas posluša i to se sve
17 nastavilo u julu i avgustu, otprilike 400.000 albanskih civila
18 pobešlo je iz sela u planine. Žene su se tamo i porađale na
19 otvorenom. Ljudi su se plašili, ali Srbi su uglavnom vodili
20 računa o tome da pokušaju da eliminišu pravnike i lekare iz
21 tih sela, umesto da gone ljude koji su pobešli u planine, tako
22 da su oni tamo prosto bili ostavljeni na cedilu.

23 Ja se sećam da sam dobio uputstva od raznih evropskih
24 državnika, jer sam putovao po Evropi. Jedan od njih bio je
25 predsednik Meri iz Estonije koji mi je objasnio, kakva je

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 21

1 politika gerilskog ratovanja i način kako je vođen
2 kontragerilski rat, kako je to radila Sovjetska Rusija, odn.
3 Sovjetski Savez. I on je rekao: "slušajte, NATO je izdao
4 upozorenje, Milošević na to ne reaguje, i NATO svakoga dana
5 gubi svoj kredibilitet."

6 P. Hvala generale. Hteo sam da vam skrenem pažnju na treću
7 stavku koju vidimo na ekranu. Tu se vidi da deo sporazuma
8 traži:

9 "Vazdušni nadzor i verifikaciju NATO-a, pri čemu bi
10 radarski i protivvazdušni sistem bivše Republike Jugoslavije
11 bio uklonjen sa Kosova, ili doveden, odn. dopremljen na
12 odgovarajuće lokacije i bio isključen..."

13 Moje pitanje za vas glasi, koga ste vi u teritorijalnom
14 pogledu nadzirali?

15 O. A, pa Kosovo.

16 P. A, drugo pitanje je bilo, koga ste nadzirali?

17 O. Pa, gledali smo da bismo videli da li je MUP prisutan
18 tamo, specijalna policija, a i obična policija.

19 P. Da li ste mogli da vidite OVK snage.

20 O. Pa, nije baš moglo da se vidi iz vazduha, niti je bilo
21 šta moglo da se uradi sa OVK. Oni uglavnom nisu imali radio
22 veze, nisu imali lanac komandovanja, tako da, situacija nije
23 izgledala kao da gledate dve suprotstavljene snage. I samo da
24 dodam, ovaj paragraf obuhvata mnogo što šta. Između kraja
25 septembra i početka novembra, ili početka decembra, ja sam

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 22

1 triput putovao u Beograd. Jednom je sa mnom išao i Javier
2 Solana, i seli smo zajedno sa Miloševićem i on je rekao,
3 Milošević je rekao, ja sam te snage povukao, a Solana se meni
4 okrenuo i pitao me koje snage nisu povučene. Ja bih naveo koje
5 su to snage. On bi to preneo Miloševiću. Milošević bi se
6 obratio generalu Perišiću. Oni su razgovarali srpski između
7 sebe tada. Ja to nisam mogao da razumem, a Milošević bi onda
8 rekao "pa, povući ćemo ih." I to ljutito, kao da smo ga mi
9 uhvatili da nešto vrda i nisam bio siguran da li je ljut na
10 nas što smo ga uhvatili na Perišića, što mu nije rekao, ali to
11 se tako tri puta ponovilo sa Miloševićem.

12 I na kraju smo otišli i mislili smo da je taj sastanak
13 bio uspešan, ali ništa se nije desilo. Te snage nisu bile
14 povučene. Vratili smo se tamo nedelju dana kasnije. Ja sam
15 rekao predsedniku Miloševiću: "morate da povučete snage. Ako
16 ne budete povukli te snage, meni će NATO da kaže da sprovedem
17 ovaj plan, odn. da i -- bombardujem", a on je rekao "pa, NATO
18 mora da uradi ono što mora," a ja sam kazao, "ali to ne
19 želite, g. predsedniče," a on je rekao "pa, jeste, u pravu
20 ste, ali razovarajte sa generalima," pa sam ja onda otišao i
21 razgovarao sa generalima. Oni su mi pokazali mapu i rekli "to
22 su teroristi, evo oni su nalaze tu i tu" i pokazali su
23 različita područja na Kosovu i rekli "to su teroristi."

24 Pa ja sam rekao "slušajte, ne možete da pobedite ljude
25 koji brane svoje porodice time što ih nazivate teroristima i

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 23

1 kažnjavate celo stanovništvo. Ne možete tako da radite. Nećete
2 postići uspeh, samo ćete stvoriti još više neprijatelja.
3 Morate da promenite taktiku." Tako da smo imali veliku
4 raspravu oko toga i time ništa u stvari nije bilo postignuto.
5 Ja sam otišao opet kod Miloševića i rekao mu to. On je kazao
6 da će da uradi šta može. Ništa se nije promenilo.

7 A, zatim sam i treći put putovao sa generalom Klausom
8 Naumannom i u to vreme smo seli, tada smo seli sa predsednikom
9 Miloševićem i rekli mu šta mi želimo, a on je kazao "moraćete
10 da razgovarate sa g. Šainovićem, jer je on za to zadužen."
11 Onda smo celu noć pokušavali da izradimo sporazum, napravimo
12 nacrt. Sledećeg dana u nedelju ujutru, bilo je vreme da se taj
13 sporazum potpiše. Predsednik Milošević je došao negde oko
14 10:00h pre podne i ponašao se kao da taj sporazum nije baš
15 mnogo važan. Rekao je: "Znate šta, znamo mi kako da izađemo na
16 kraj sa tim Albancima, sa tim ubicama. Oni su svojevrzne
17 ubice." Ja sam rekao "pa, čekajte". A on je kazao "mi smo to
18 radili i ranije." A ja sam kazao "predsedniče, pa šta ste
19 radili," a on je kazao, "pa sve smo ih pobili."

20 A onda nam uruči sporazum koji su otkucali njegovi ljudi,
21 *agreement* [eng.] to je bio sporazum da se prihvati ono što su
22 ga Ujedinjene nacije prinudile da prihvate da se stra -- da se
23 snage povuku i da počnu pregovori. Ja sam rekao "g.
24 predsedniče, ja ne vidim vaš potpis na ovom sporazumu." On je
25 rekao "pa, nije neophodno." Ali, jeste neophodno, rekli smo mi

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 24

1 i onda je to onda potpisao, a mi smo se vratili kući sledećeg
2 dana. Opet se nije dogodilo ništa.

3 Ja sam onda zvao američkog ambasadora preko otvorene
4 linije i manje-više sam mu rekao, "pa znate, ništa se tu ne --
5 ne kreće. Ako do uveče ne bude nekog napretka, ja ću morati da
6 izvestim NATO o tome i moraćemo dalje da radimo na primeni
7 našeg plana, a to je podrazumevalo vazdušne udare posle dva
8 ili tri sata, stvari su počele da se kreću.

9 A to je sve bilo još pre nego što je ambasador Walker
10 otišao tamo sa kosovskom diplomatskom verifikacionom misijom.
11 Dakle, pokušavali smo da obezbedimo to da Srbi prihvate ono
12 što su nominalno već bili prih -- pristali u pregovorima sa
13 Richardom Holbrookeom.

14 P. Hvala, generale. Sada ćemo napraviti pauzu, samo da bismo
15 omogućili prevodiocima da sve prevedu.

16 O. Izvinjavam se, govorim prebrzo.

17 P. Ne, ne. U redu je. Samo da im damo šansu da stignu da sve
18 prevedu. Hvala. U ovom pasusu vi kažete da savet
19 severnoatlanski savet je odobio da se naređenje o aktivaciji
20 izvrši za ograničene napade iz vazduha, koji bi bili izvršeni
21 kroz 96 sati protiv Srbije.

22 Moje pitanje, da li je to naređenje o aktivaciji i da li
23 je ono bilo na snazi od 13. avgusta 1998, pa sve tokom
24 kampanje bombardovanja NATO pakta?

25 O. Holbrooke je tražio da se sprovede to naređenje, jer kada

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 25

1 je prvi put išao da vidi Miloševića, to je bilo u leto, i
2 Milošević nije bio zabrinut zbog toga, tako da je ideja bila
3 da to naređenje o aktivaciji u tom tren -- tako da to -- ta
4 ideja o naređenju o aktivaciji zapravo nikada nije bila
5 sprovedena ranije.

6 G. HALLING: [Prevod] Izvinjavam se, ali moje pitanje je
7 bilo, pominje se "avgust 1998," a u izjavi se govori o "13.
8 oktobru 1998." Izvinjavam se, treba da bude oktobar.

9 SVEDOK: [Prevod] Da. To je bilo u oktobru, jer bez
10 naređenja o aktivaciji, NATO nije imao nikakve vazduhoplove na
11 raspolaganju i ta -- to naređenje o aktivaciji je iziskivalo
12 da države članice navedu koje -- koji avioni će biti dati na
13 raspolaganju NATO-u, u slučaju da se izvrši plan.

14 P. Hvala, generale. U leto 1998, da li ste iz različitih
15 izvora dobili informaciju o situaciji na terenu na Kosovu?

16 O. Da.

17 P. Osim što ste znali i dobijene informacije o položajima
18 srpskih snaga na terenu, da li ste dobijene informacije o
19 položajima snaga OVK na terenu u leto i jesen 1998?

20 O. Ne puno.

21 P. Da li se sećate koje informacije ste imali 1998. u
22 pogledu strukture i komande OVK?

23 O. Nije bilo bogznašta da se kaže u pogledu strukture.
24 Koliko je nama bilo poznato, to su bile lokalne grupe ljude
25 koje su -- koje su se spontano organizovali, kao reakcija na

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 26

1 godine tlačenja od strane Srbije i naročito nakon ubistva
2 porodice Jashari. To je bio slučaj. I ljudi su očekivali da je
3 -- da će situacija biti još gora. Tako da su se ljudi
4 organizovali i to je sve što smo mi znali.

5 Ja sam o -- OVK dobio više informacija od Srba, nego što
6 sam dobijao od vlastitih izvora. Srbi su na karti zaokružili
7 mesta gde su govorili da se nalaze teroristi, tzv. teroristi.
8 Vrlo me je interesovalo šta su imali da kažu. Oni su
9 prikupljali informacije o tome, ali to su bili ljudi koji su
10 radili -- koji su živeli u svojim domovima i nastojali da
11 zaštite svoju porodicu. Tako smo mi njih videli.

12 P. Hvala, generale.

13 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Hteo bih da pogledamo sada stavove
14 17 do 19 vaše izjave.

15 P. Tu govorite o doga -- masakru u Račku i govorite o
16 sastancima sa Miloševićem u vezi sa time. I kažete da ste
17 smanjili vreme koje je potrebno za aktivaciju snaga NATO pakta
18 sa 96 na 48 sati. Zašto ste odlučili da smanjite taj vremenski
19 rok.

20 O. Pokušavam da vidim šta čitate.

21 P. U stavu 19 to piše. Pročitajte u sebi šta tu piše.

22 O. Pokušavali smo jednostavno da izvršimo pritisak na
23 Miloševića. Hvala.

24 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Molim sledeću stranu o izjavi.

25 P. 22. pasus, vaš sastanak sa Tačijem. Molim da u sebi

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 27

1 pročitajte taj pasus.

2 O. Stav 22.

3 P. Da.

4 O. Rekao bih najpre da sam tražio da prisustvujem
5 razgovorima u Rambujeu, jer sam smatrao da ako tamo odem, moći
6 ću da ubedim Srbe da pristanu na sporazum. Osnovni sporazum
7 koji je napisan u Rambujeu je bio napisan po uzoru na ono što
8 smo radili u Bosni, a to je -- ideja je bila da se obustavi
9 ubijanje ljudi. Nije namera bila da se Srbi oteraju. To nije
10 bio plan. Plan je bio da se ponovo uspostavi mir. Tako je to
11 bilo i uspelo u Bosni.

12 Međutim, meni nije dopušteno da odem u Rambuje, ali sam
13 tražio.

14 I dopušteno mi je da se sastanem sa albanskom delegacijom
15 OVK u jednoj vojnoj bazi. To je bilo pri kraju prve sesije
16 pregovora u Rambujeu. Odleteo sam tamo i sastao se sa njima,
17 rekao sam im koji je plan NATO pakta, rukovao se sa njima.

18 I nekoliko dana kasnije, oni su prihvatili predlog, a
19 Srbi nisu i to je -- od tog trenutka je -- se krenulo u
20 aktiviranje daljih stvari.

21 Sa g. Thačijem sam se drugi put sastao pre početka
22 kampanje napada, koliko se sećam. Znate, on je jednostavno bio
23 jedan od ljudi tamo. On je dobro izgledao, bio je mlad, bio je
24 najmlađi, bio je bolje ošišan, bolje odeven, koliko sam ja
25 shvatio, živeo je u Švajcarskoj. Govorio je nemački, ne toliko

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 28

1 engleski. Ja ne govorim baš nemački. Imali smo poteškoća da
2 komuniciramo, ali on nije bio vojni komandant.

3 P. U vašoj izjavi u stavu 23, kažete da ste zaključili da on
4 nije vojni komandant, zato što nije mogao da vam navede
5 nikakve mete i nije imao ni osnovno poimanje [kao što je
6 prevedeno] vojnih operacija. Je li tako?

7 O. Tako je. Kada sam se s njim treći put sasta -- sastao,
8 zatražio sam pomoć koju nikad nismo dobili. On nije imao pojma
9 o tome šta se dešava. Pokazao sam mu kartu, rekao sam, gde ste
10 sada, šta se dešava tamo?

11 O. Problem koji sam imao kao komandant, bio je da nismo
12 imali snage na terenu. Mi smo se oslanjali samo na vazdušne
13 snage i nismo hteli da gađamo civilne mete. Hteli smo da
14 gađamo vojne snage na terenu, odn. neprijateljske snage smo
15 nastojali da napadnemo na terenu na Kosovu. I ja sam ga pitao
16 "gde ste, gde su oni, gde ste vi, šta treba da gađamo, koje su
17 mete?" međutim, ništa nije rekao.

18 P. Hvala generale. U stavovima 24 i 25 izjave govorite o
19 tome da smatrate da OVK nije imala komandu ni kontrolnu
20 strukturu. Šta pod time hoćete da kažete.

21 Koja je razlika između komandovanja i rukovođenja.

22 O. Mi uvek kažemo komandovanje i rukovođenje, zato što
23 komandovanje je kada imate ovlašćenje, a rukovođenje je
24 mogućnost da odreagujete, ispravite, naložite nešto, a koliko
25 smo mi zaključili, to nije bio slučaj.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 29

1 Ja jesam imao posmatrače na granice između Albanije i
2 Kosovu [kao što je prevedeno] i oni su nastojali da pribave
3 informacije. To su bili specijalci iz američkih vojnih snaga,
4 ali oni nikada nisu dobili ni jednu pouzdanu informaciju. Bilo
5 je jasno da su tamo bile neke nezavisne grupe koje su bile i
6 te kako motivisane, koje su se borile i povremeno bismo čuli
7 da su zarobili nekoga. I u jednom trenutku, čuli smo da su
8 rekli "zarobili smo jednog Rusa." Ja sam rekao "dovedite tog
9 Rusa." Želeo sam da svet vidi da su Rusi tamo. Međutim, ništa
10 nije bilo.

11 Jednostavno, komunikacija nije postojala. Ja verujem da
12 su oni bili srećni što su vazdušne snage NATO pakta tamo bile,
13 ne sumnjam da su srpske vojne snage bile uplašene zbog tih
14 vazdušnih snaga, ali kada je reč o komandovanju i rukovođenju
15 ili koordinisanju snaga, ja nisam mogao da konstatujem da je
16 to postojalo.

17 P. Hvala generale. Da li ste razmišljali o mogućnosti da se
18 oslonite na OVK kao na jedinice na terenu?

19 O. Ne. To je ono što smo hteli, ali nismo. Ja sam želeo da
20 pošaljem posmatrače kako bismo bili sigurni gde treba da
21 gađamo.

22 I u jednom slučaju smo videli da ima jedna grupa srpskih
23 vozila oko zgrade, koja je izgledala kao nekakav štab. Ima --
24 ta vozila su imala antene, imali su komunikacione uređaje i
25 naši obaveštajci su rekli da je to štab Srba, i mi smo gađali,

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 30

1 ali se ispostavilo da to uopšte nije bio štab, već su Srbi tu
2 držali Kosovare u toj zgradi, a vozila oko zgrade su
3 sprečavala -- sprečavala Kosovare da odu, tako da je to bio
4 užasan ne -- incident otvaranja vatre na pogrešnu stranu i
5 užasno smo se osećali zbog toga što se desilo.

6 Ali, to je primer činjenice koja pokazuje da nismo mogli
7 da dobijemo informacije sa terena.

8 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Sudski službeniče, molim da nam se
9 prikaže 1D00120 na ekranu.

10 SVEDOK: [Prevod] Možete li da govorite malo jače, ne
11 čujem vas.

12 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Oprostite, generale, obraćam se
13 sudskom službeniku.

14 P. Generale Clark, na ekranu vidite pismo, koje je američki
15 *State Department* poslao 4. maja 1999, a pismo je upućeno
16 predsedavajućem u odboru za operacije u inostranstvu pri
17 senatu. To je senator Mitch -- mitch McConnel. Tu se govori o
18 tome, da su članovi senata želeli da naoružaju OVK. Da li vam
19 je bila poznata ta inicijativa iz kongresa?

20 O. Ja zapravo to nisam pratio. Ja sam u tom trenutku
21 pokušavao da vidim kako da pojačam vazdušne napade, kako bih
22 izvršio veći pritisak na Miloševića unutar same Srbije.

23 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Pogledajmo treći pasus.

24 P. Tu se kaže, da

25 "...ne postoji politička struktura na Kosovu, niti

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 31

1 efektivno komandovanje i rukovođenje OVK."

2 Da li to odgovara vašoj oceni u pogledu OVK u to vreme?

3 O. Da.

4 P. Tu se kaže da na Kosovu nema političke strukture. Da li
5 ste i vi smatrali da ne postoji politička struktura?

6 O. Ja sam znao za g. Rugovu, koji je bio u zatvoru, pa van
7 zatvora, pa ponovo u zatvoru. Znali smo da ima ljude koji
8 stoje iza njega na Kosovu, a s druge strane, to nije bila
9 efektivna politička struktura, ali to nije bilo povezano sa
10 oružanim otporom. Naprotiv, to je bilo odvojeno od por --
11 oružanog otpora, koliko se ja sećam.

12 P. Po vašem mišljenju, da li je postojala bilo kakva civilna
13 kontrola nad OVK?

14 O. Nije.

15 P. Da li je OVK mogla da ima lanac komandovanja koji
16 funkcioniše od vrha ka dnu, a da NATO i Sjedinjene Države nisu
17 znali?

18 O. Ne, nije.

19 P. Molim da sada pogledamo ponovo izjavu.

20 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Molim da se ona prikaže na ekranu
21 1D00430. Molim 27. pasus.

22 P. Generale Clark, u 27. pasusu koji vidite na ekranu kažete
23 da je oružani sukob na Kosovu okončan nakon što su se srpske
24 snage povukle shodno vojnotehničkom sporazumu iz juna 1999, i
25 usvajanja Rezolucije Saveta bezbednosti 1244.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 32

1 Nakon toga je okončana NATO kampanja i oružani sukob na
2 Kosovu. Takođe kaže da da niko u lancu komandovanja,
3 uključujući u sav -- Severnoatlanskom savetu [sic] -- nije
4 smatrao da je oružani sukob nastavljen nakon juna 1999.

5 Nakon što je KFOR došao na Kosovo, kako je on bio
6 organizovan. Da li se sećate koliko je zona postojalo?

7 O. Imali smo dve snage NATO-a. Jedna je bila u Albaniji pod
8 generalom Reithom, i tu je bilo nekih milion ljudi koji su
9 pobegli. Blizu milion ljudi koji su pobegli u Albaniju. Milion
10 i po ljudi [kao što je prevedeno]. Dakle, to je bila misija
11 koja se ticala izbeglica. A onda smo imali i korpus za brzo
12 reagovanje u Makedoniji pod komandom generala Jacksona. Tu smo
13 imali predstavnike italijana, Francuza, Nemaca, i te snage su
14 bile spremne da pređe na Kosovu [kao što je prevedeno], nakon
15 što se izglasa rezolucija.

16 I koliko se sećam, rezolucija je potpisana u četvrtak u
17 Njujorku, 10. juna negde oko podneva i trebalo je da Srbi odu
18 11-tog, a da NATO dođe 12. juna. NATO snage su bile spremne da
19 uđu i taj sporazum je postignut nakon nekoliko dana pregovora
20 koji su vođeni između generala Jacksona koji je predstavljao
21 mene, i s druge strane, Srba na južnoj granici Srbije.

22 P. Hvala vam, generale. Da li se sećate, koliko je NATO
23 trupa bilo u -- na Kosovu, nakon što je stigao NATO?

24 O. Pa, mi smo planirali da tu bude 20.000, tako nešto.

25 P. Da li ste imali vazдушnu podršku?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 33

1 O. Da, jesmo.

2 P. Da li ste takođe imali vazdušni nadzor?

3 O. Da, imali smo vazdušno pos -- promatranje [kao što je
4 prevedeno].

5 P. A, kakav bio -- bio odgovor KFOR-a, da je Srbija pokušala
6 da napadne Kosovo ili OVK, nakon što je Srbija povukla svoje
7 snage?

8 O. Pa, NATO bi pružio otpor, naravno.

9 P. A, da je Srbija pokušala da napadne Kosovo ili OVK nakon
10 što je povukla svoje snage, da li bi to onda dovelo Srbiju u
11 sukob sa NATO-om?

12 O. Da. Bi.

13 P. Da li bi postojao stvarni rizik da se nastave
14 neprijateljstva nakon povlačenja srpskih snaga?

15 O. Pa, mislim da nije bilo baš mnogo izgleda da se -- da
16 srpske snage ponovo kre -- pokrenu neprijateljstva, ali još
17 uvek smo imali nerešeno pitanje Rusa koji su bili na
18 prištinskom aerodromu, jer su nas Rusi iznenadili prelaskom iz
19 Bosne 11. juna, da preuzmu, da zauzmu aerodrom u Prištini kada
20 su se Srbi povukli. Dakle, nikada se ne mogu odbaciti
21 odgovornosti za zaštitu snaga i za izvršenje misije. Dakle,
22 jedna od tih odgovornosti je bila da budemo spremni ako se
23 bilo šta desi.

24 P. Da, ali pokušavam da procenim koliko je realno bilo da
25 Srbija preuzme ofanzivu protiv NATO-a. Kako vam je to tada

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 34

1 izgledalo?

2 O. To nije bilo vrlo realno. S druge strane, bilo je
3 prikladno, da mene kao komandanta ništa ne iznenadi, da o tome
4 ne razmišljam u krajnjoj liniji.

5 P. Hvala vam, generalne [sic] -- generale.

6 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Molim sudskog službenika da nam
7 prikaže dokazni predmet P04064.

8 P. Generale, na ekranu vidite vojnotehnički sporazum između
9 KFOR-a i vlade Jugoslavije i Srbije.

10 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Gos -- molim da pogledamo dno
11 stranice. I molim da pogledamo sledeću stranicu, stranicu 2,

12 P. Gde se definišu dva izraza:

13 "...Vazдушna bezbedna zona [sic] se definiše kao zona od
14 25 kilometara, koja se prostire dalje od granice pokrajine
15 Kosova, u teritoriju SRJ i to obuhvata i vazdušni prostor u
16 toj dvadesetpetokilometarskoj zoni."

17 A onda se govori o "kopnenoj bezbednosnoj zoni koja se
18 definiše kao zona od pet kilometara koja se prostire izvan
19 granice ko -- pokrajine Kosovo, na teritoriju SRJ i uključuje
20 kopno koje se nalazi unutar te zone od pet kilometara."

21 Onda pogledamo odeljak 4(a) i tu se kaže:

22 "Da bi se uspostavilo trajno -- trajni prekid
23 neprijateljstva, ni po kojim okolnostima će bilo koje snage
24 SRJ i Republike Srbije ulaziti, ponovo ulaziti ili ostati na
25 teritoriji Kosova, ili unutar kopnene bezbednosne zone ili

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Poluzatvorena sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 35

1 vazdušne bezbednosne zone navedene u stavu 3, članu 1, bez
2 prethodnog izričitog odobrenja međunarodne -- komandanta
3 međunarodnih bezbednosnih snaga. Policija će moći da ostane u
4 kopnenoj bezbednosnoj zoni."

5 Dakle, da li su Srbi ikada dovodili u pitanje te
6 bezbednosne zone oko Kosova?

7 O. Ne. Tokom perioda koga se ja sećam. I oni su bili zauzeti
8 izvlačeći opremu i pokušavajući da sačuvaju svoje vojne snage.

9 P. Zahvaljujem.

10 G. MIŠETIĆ: [Prevod] G. predsedniče, po zahtevu pružaoca
11 informacija, molim da sada pređemo na poluzatvorenu sednicu.

12 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Molim da pređemo na
13 poluzatvorenu sednicu.

14 [Poluzatvorena sednica]

15 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

Specijalizovana veća Kosova – Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Poluzatvorena sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 36

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

Specijalizovana veća Kosova – Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Poluzatvorena sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 37

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

Specijalizovana veća Kosova – Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Poluzatvorena sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 38

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Poluzatvorena sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 39

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18 [Javna sednica]

19 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Časni sude, sada smo na javnoj
20 sednici.

21 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Zahvaljujem.

22 Molim da pogledamo DHT12602 do DHT12603. Molim da
23 pogledamo malo donji deo stranice.

24 P. Gosp -- generale Clark, ovo je izveštaj iz medija *Irish*
25 *Times* novinama. Mislím da je objavljen 8. jula.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 40

1 P. I tu se govori o

2 "Izbijanju etničkog nasilja između srskih i albanskih
3 grupa juče, u gradu na severu Kosova, u gradu Mitrovici. Dakle
4 --dakle, francuski KFOR je stavio na probu etničku toleranciju
5 i podigao barijeru koja deli grad.

6 Ubrzo nakon toga, grupa od 7.000 etničkih Albanaca pod
7 zaštitom KFOR-a je mirno ušla u srpski kvart, prvi put kako bi
8 naznačili svoju želju da se vrate svojim kućama i tu je došlo
9 do sukoba između grupa 'tvrđolinijaša' Srba i Albanaca. Oni su
10 stali na obe strane mosta preko Ibra koji razdvaja dve etničke
11 grupe u gradu i koji je bio blokiran od strane do juče. Obe
12 strane su bacale kamenje, ali Francuske trupe su došle i
13 sprečile eskalaciju tako, što su uhapsili kosovskog Albanca
14 koji je pokušao da baci ručnu bombu."

15 Da li se vi sećate ovih napetosti u Mitrovici?

16 O. Ne. Ne sećam se ovog incidenta.

17 P. A, da li se sećate bilo kakvih sukobljavanja između snaga
18 OVK i srpskih paravojnih snaga početkom jula 1999.

19 O. Pa, ne znam ni za kakve konfrontacije između srpskih
20 paravojnih snaga i OVK, ali znam da je bio niz konfrontacija
21 tokom ovog perioda. Nikad nisam mislio da je to OVK. OVK su
22 rekli da oni to neće raditi, znao sam da je bilo dosta
23 pritiska na obe strane, kako bi se Albanci oterali iz područja
24 severno od Ibra.

25 I mislim da je to taj datum. Ovo je 16. novembar. Koji je

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 41

1 datum ovog incidenta?

2 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Pa, možemo li da se vratimo?

3 SVEDOK: [Prevod] Da li je ovo septembar?

4 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Ne. Ovo je juli. Pokazaću vam datum.

5 O. Pa, dakle, 8. juli 1999. je tad objavljeno.

6 Dakle, to je bilo pre toga i to je bilo odmah nakon
7 dolaska, tako da -- ne, u stvari, bilo je nekih pet nedelja
8 nakon što smo mi stigli tamo sa KFOR-om. Dakle, bilo je puno
9 takvih stvari koje su se dešavale, jer su ljudi pokušavali da
10 uspostave dominaciju, ali mislim da to nije bilo organizovano,
11 niti sam mislio da je to organizovao OVK. To su bili
12 pojedinci, i ako je bilo mnogo gurkanja, dakle, došlo je i do
13 etničkog čišćenja severno od reke Ibar. I ja sam onda morao da
14 se obratim francuskom ministru inostranih poslova početkom
15 oktobra i obratio sam se generalnom sekretaru NATO-a i žalio
16 sam se zato što je došlo do organizovanog srpskog napora da se
17 očisti područje severno od Ibra u Mitrovici, da se očisti od
18 Albanaca.

19 Dakle, sa -- obratio sam se ministru Richardu i rekao mu
20 "pa, ja sam naredio francuskim snagama da zaštite Srbe u tom
21 području gde ih podržavaju." To je on rekao, ministar. Ja sam
22 imao nekih poteškoća s tim, ali je to način na koji NATO
23 operiše. Čak postoji određen stepen nacionalne diskrecije,
24 čak i pod komandom i rukovođenjem NATO-a. Dakle, ja sam se
25 njemu uputio -- jednu molbu, on nije promenio svoje naređenje,

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 42

1 ja sam kasnije poslao specijalno pojačanje snaga koje nisu
2 bile Francuske, da odu severno od Ibra u Mitrovicu, da
3 pokušaju da omoguće Albancima da tamo žive.

4 Izveštaji koje sam dobijao su pokazivali da je bilo
5 albanskih doktora po bolnicama i drugih ljudi koje su Srbi
6 pokušali da isterali iz tog regiona. Ja sam mislio da su u
7 pitanju srpske paravojne snage, ili srpske specijalne snage.

8 Dakle, to je samo način na koji je Beograd operisao.

9 P. Hvala, generale.

10 G. MIŠETIĆ: [Prevod] G. predsedavajući, nudim ovaj
11 dokument na usvajanje DHT12601 do DHT12603.

12 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Ima li prigovora?

13 G. HALLING: [Prevod] Nema.

14 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Usvaja se.

15 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Biće mu dodeljen broj kao
16 dokaznom predmetu 1D00434, stepen tajnosti poverljivo.

17 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Može javno.

18 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu. Može da se
19 promeni u javno. I promenjeno je sada u javno.

20 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Hvala.

21 P. Generale, u izjavi koju ste dali, takođe govorite o
22 demilitarizaciji OVK u leto 1999. godine. U paragrafu 31
23 izjave, kažete da je general Jackson redovno održavao sastanke
24 sa komandantom OVK Čekuom i komandantima zona iz OVK, kako bi
25 se sprovela demilitarizacija OVK. O -- govorite o jednom

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 43

1 takvom sastanku kome ste prisustvovali, kada vam je general
2 Jacks -- kada vas je general Jackson pozvao na sastanak JIC-a,
3 kako biste se obratili komandantima zona, koji su pružali
4 otpor nastojanjima da u potpunosti polože i predaju oružje.

5 Moje pitanje za vas glasi, da li ste razumeli, zašto
6 general Jackson nije mogao da kaže komandantu Čekua OVK, da
7 izda zapovest da se okonča demilitarizacija i zašto mu je bio
8 potreban vrhovni komandant združenih snaga u Evropi, da se
9 direktno obrati komandantima zona.

10 O. Pa, ja nikad nisam postavio to pitanje tako formulisano
11 generalu Jacksonu, ali sam znao da on ima teškoća, zato što,
12 pošto su se lično borili i uložili maksimalne napore da
13 zaštite svoj napor [sic] -- svoj narod i posle povratka
14 kosovskih Albanaca na Kosovo, mislim da je OVK u tom trenutku
15 bila u mogućnosti da okupi ljude i da pokuša da nešto
16 organizuje.

17 Ja nikada ranije nisam upoznao generala Čekua, niti se sa
18 njim sastao i mislim da je postojala ta zabrinutost da pošto
19 su ljudi bili zlostavljani i bili su izloženi represiji, da
20 oni nisu bili sigurni da li mogu da imaju poverenje i u NATO
21 da će ih on štititi, jer su bez svake sumnje videli da
22 unprofor u Bosni nekoliko godina ranije nije bio posebno
23 uspešan u obezbeđivanju zaštite narodu u Bosni.

24 Tako da mislim da je general Jackson hteo da dobije
25 dodatna uverenja. Mene su ubedili na televiziji, znao sam da

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 44

1 sam ja vrhovni komandant i da ako ja kažem, dobro, predajte
2 naoružanje, još uvek možete da imate nekakvo udruženje, nešto
3 kao civilna zaštita, ali nećete biti naoružani, vi niste
4 vojska. To je sada gotovo.

5 I to je bila poruka koju sam ja preneo na tom sastanku i
6 oni su to prihvatili.

7 P. A, da li ste razumeli zašto je bilo potrebno da na tom
8 sastanku budu prisutni komandanti zona?

9 O. Molim da ponovite pitanje.

10 P. Da li ste razumeli zašto je bilo potrebno da komandanti
11 zona dođu na sastanak sa vama?

12 O. Pa, da, jer ja sam smatrao da je ta organizacija još uvek
13 prilično rudimentarna. To nije bila profesionalno organizovana
14 vojska, gde pukovnici izdaju naređenja kapetanima, kapetani
15 poručnicima, već su to bili rege -- to su bile regionalne
16 lokalne grupe boraca, koji su se okupili kako bi zaštitili
17 svoje zajednice, a neko spolja je sada pokušavao da im pomogne
18 da nabave naoružanje, možda i da dobiju obuku, ali nikada oni
19 nisu uspostavili pravu vojsku.

20 Tako da sam ja pretpostavio da pošto je NATO ušao na tu
21 teritoriju, da su se neki od njih tek sada upoznali i mogli da
22 razgovaraju jedni s drugima, ali nije postojala prava
23 potčinjenost vlastima. Ti ljudi su rezonovali ovako: "ja sam
24 obavio svoj posao, ja sam stavljao glavu u torbu, nećete vi
25 meni da naređujete šta treba da radimo." Nisu nam u tom smislu

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 45

1 verovali. Morate razumeti taj narod.

2 Ono što mi je Milošević rekao, bilo je stina, a to je da
3 su oni ubijali ljude i da su oni bili izloženi sistematskoj
4 represiji na nacionalnoj osnovi više od jedne decenije pre
5 toga. Izbacivali su ih iz državne službe, njihov jezik je --
6 albanski jezik nije bio prihvaćen u školama itd. tako da, ti
7 ljudi koji su se borili su bili prilično nezavisni i
8 svojeglavi, rekao bih. To je bio moj utisak kada sam se sa
9 njima sastao. Ja sam gledao da vidim kakva je to grupa. To su
10 sve bili lokalni predstavnici koji su rizikovali svoje živote,
11 jer su ustali na oružje, da bi se borili protiv represije. I
12 mislim da je to bila svrha mog prisustva na tom sastanku.

13 P. Hvala. U 31. paragrafu svoje izjave, kažete da ste nam
14 tom sastanku sa komandantima zona primetili da je g. Thaçi
15 stajao sam po strani i da su ga borci iz OVK ignorisali, a da
16 je to pojačalo vaš utisak da je utisak g. Thaçija na borce OVK
17 bio ograničen. Da li je to tačno?

18 O. Možda bolje da mi opet postavite to pitanje, kako bih
19 tačno shvatio šta hoćete da kažem. Možda ako se približite
20 mikrofonu.

21 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Možda da to stavimo na ekran. U
22 pitanju je strana sa brojem 1D00430 i molim paragraf 31.

23 P. Generale, ako pročitate u sebi 31. pasus i zavr -- kad
24 završite, recite mi, pa ćemo da pređemo na sledeću stranu,
25 kako biste pročitali taj paragraf do kraja.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 46

1 O. Pročitao sam.

2 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Molim da sada okrenemo stranu.

3 SVEDOK: [Prevod] Da.

4 G. MIŠETIĆ: [Prevod]

5 P. Dobro. Da li se sećate da ste na tom sastanku videli da

6 g. Taçi stoji sam po strani, dok su se komandanti zona

7 okupili kod vas i generala Çekua, i da je to pojačalo vaš

8 utisak da je uticaj g. Taçija na borbe OVK bio ograničen?

9 O. Da. Sećam se da sam gledao u pravcu Taçija, jer je on
10 bio portparol. On je bio uredan i doteran i izgledao je više u
11 zapadnom stilu nego ovi drugi. Nije izgledao kao neko ko je
12 bio u šumi i borio se godinu, dve dana. I bilo je prilično
13 jasno da on u stvari tu nema nikakvu vlast. On je bio tu i ja
14 sam njega najbolje poznao, jer sam se sa Çekuom nikada
15 ranije nisam upoznao, ali nisam mogao da rešim stvar preko
16 Taçija, jer on nije bio ovlašćen za to.

17 P. Hvala generale.

18 G. MIŠETIĆ: [Prevod] G. predsedavajući, vidim koliko je
19 sati.

20 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala.

21 Sada ćemo napraviti pauzu za ručak, generale. Napravićemo
22 pauzu od sat vremena, a zatim ćemo nastaviti sa radom u
23 14:30h.

24 SVEDOK: [Prevod] Možemo li nešto da uradimo samo sa ovim?
25 [mikrofon svedoka je isključen].

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Proceduralna pitanja (Javna sednica)

Strana 47

1 [Svedok privremeno napušta sudnicu]

2 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Imate li nešto da
3 dodate?

4 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Samo da kažem koliko mi vremena
5 treba. Možda još 30 do 45 minuta, tako da ćemo verovatno danas
6 popodne moći da počnemo unakrsno ispitivanje koje će sprovesti
7 drugi timovi odbrane.

8 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala na tom
9 obaveštenju.

10 Sad prekidamo sa radom i nastavićemo u 14:30h.

11 --- Pauza za ručak u 13:00h

12 --- Nastavak sa radom u 14:31h

13 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Tehničari su
14 uradili ono što su mogli, kako bi pojačali zvuk preko opreme.
15 Molim sve da mole da se što je moguće više približe mikrofonu.

16 Sada možete da ponovo uvedete svedoka.

17 G. MIŠETIĆ: [Prevod] G. predsedavajući, dok čekamo da se
18 svedok vrati u sudnicu, proverili smo i prva beleška sa
19 pripremnog razgovora može da bude dokument dostupan javnosti,
20 a moraćemo da učitamo u sistem javnu redigovanu verziju izjavu
21 svedoka.

22 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Kada ćete to
23 obaviti?

24 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Moći ćemo da to podnesemo do srede.

25 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 48

1 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Hvala.

2 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala.

3 Molim samo sudskog službenika da izmeni stepen tajnosti
4 pomenutog dokumenta u javno.

5 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Da, časni sude, dokazni
6 predmet 1D00431 biće zaveden kao javni. Hvala, časni sude.

7 [Svedok nastavlja svedočenje]

8 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Da li me sada bolje
9 čujete?

10 SVEDOK: [Prevod] Da. Hvala.

11 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Odlično.

12 Sada ćemo nastaviti vaše ispitivanje, g. Mišetiću.
13 Svedoče, molim da obratite pažnju na branioca.

14 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Hvala.

15 P. Dobrodošli natrag u sudnicu generale.

16 O. Hvala.

17 P. Završili smo time što smo govorili o komandantima zona u
18 septembru 1999. godine. Da li vam je poznato da je general
19 Mike Jackson napisao memoare?

20 O. Da, poznato mi je.

21 P. Jeste li pročitali tu knjigu?

22 O. Pa, u stvari nisam.

23 P. U redu, hvala.

24 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Molim sudskog službenika da sada na
25 ekrana postavimo dokazni predmet 1D214.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 49

1 P. Ja ću vam generale sada pokazati jedan odlomak iz knjige
2 generala Jacksona o kome se govori o vašem sastanku sa
3 komandantima zona i pitaću vas da li to odgovara vašim
4 sećanjima i da li biste to možda prokomentarisali?

5 O. Dobro.

6 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Moliću da prikažemo stranu 2. Da.
7 Evo, ovaj prvi ceo paragraf pri vrhu strane. Možda i da malo
8 uvećate, kako bi general mogao to da pročita.

9 P. Videćete da on tu kaže:

10 "Razgovarao sam sa Vesom Clarkom, koji je sugerisao da
11 možda i on doleti, kako bi njegovo prisustvo pojačalo našu
12 stranu u pregovorima. Meni se to činilo kao razumna ideja.
13 Najzad sam legao u 6:30h i opet ustao u 10:00h. Wes je stigao
14 u 14:00h, a delegacija OVK sastala se sa nama 45 minuta
15 kasnije. Wes je bio u svom elementu sa puno samopouzdanja se
16 obraćao svima u prostoriji i pričao je o svojim iskustvima iz
17 Vijetnama, zbog čoga [sic] -- čega su ga komandanti zona OVK
18 vrlo pažljivo slušali i obraćali pažnju na svaku njegovu reč.
19 Posle toga je održao jedan govor, koji je bio žestoko
20 antisrpski, zbog kojih bi se naše diplomate vrlo nelagodno
21 osećale, da su mogle da čuju šta je rekao. Postalo je jasno da
22 su se razlike između dve strane suzile. Rešili smo i pitanje
23 oznaka i složili se kako će otprilike izgledati oznake na
24 kosovskoj strani. Onako napamet, naš novi politič -- naša nova
25 politička zajednica kanadanka Wendy Gilmore je smislila

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 50

1 formulaciju za preostala pitanja, pristup naoružanju i svi su
2 time bili zadovoljni. Pominjala su razna druga imena. Da li
3 bismo spremni -- bili spremni da nazovemo organizaciju
4 'Kosovska garda'. Ćutanje.

5 "'To zvuči suviše vojnički,' odgovorio je Ćeku, a onda su
6 svi počeli da se smeju.

7 "'To je trebalo da bude moja ideja,' šalio se Wes. I na
8 kraju smo se odlučili za naziv Kosovski Zaštitni korpus."

9 Generale, da li imate neki komentar u vezi sa time kako
10 je ovu priču ispričao general Jackson?

11 O. Meni to odlično zvuči. Mislim da je sve tačno.

12 P. U redu. Onda ću vam usmeriti pažnju na nešto drugo što
13 ste rekli u izjavi, a to se odnosi na 33. paragraf vaše
14 izjave. Molim da se ovaj dokument ukloni sa ekrana, a da se na
15 njega ponovo postavi dokument sa oznakom 1D430. Molim paragraf
16 33. Tu govorite o nasilju koje je izbilo posle rata. I kažete
17 da na osnovu informacija koje ste imali sa terena, pripisujete
18 nasilje do koga je došlo u leto 1999. godine, "različitim
19 faktorima koji uključuju mržnju, razračunavanje, osvetu, krvnu
20 osvetu, kriminalne bande i zločine počinjene iz oportunizma,
21 ili zasnovane na motivu pljačke."

22 "Dobar deo tog haosa bio je neizbežna reakcija na jednu i
23 po deceniju koju su sprovodili Srbi."

24 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Sada ću vam pustiti video snimak
25 1D00076 i zamoliću vas da nam kažete, da li se to poklapa sa

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 51

1 onim što ste rekli u paragrafu 33.

2 P. U pitanju je Ken Bacon, portparol Pentagona iz tog
3 vremena. Siguran sam da ćete ga prepoznati. U pitanju je
4 konferencija za štampu održana u Pentagonu 5. juna, Dakle, pre
5 usvajanja rezolucija 1244 i pre ulaska NATO snaga na Kosovo.

6 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Možemo da pustimo video snimak.

7 [Video snimak]

8 PREVODILAC: [Glas prevodioca] "...činjenica je da ne
9 mislim da će Kosovo biti lepo mesto za Srbe kada NATO dođe, i
10 mislim da će Srbi hteti da ostanu, mislim da će želeći da se
11 vrate u Srbiju. Mi ne znamo kolika je srpska manjina tamo.
12 Verovatno negde oko 100.000, možda nešto više od toga, ali
13 Albanci sa Kosova se vraćaju i pretpostavljamo da će mnogi
14 Srbi verovatno želeći da se vrate u Srbiju."

15 "Čini se da vi ohrabrujete Srbe koji danas žive na Kosovu
16 da odu?"

17 "Ne, ja ih ne ohrabrujem, ja samo kažem da očekujem da će
18 to biti stanje stvari."

19 G. MIŠETIĆ: [Prevod]

20 P. G. Bacon tu kaže da Pangagon [sic] -- [kao što je
21 prevedeno] očekuje da će Srbi otići sa Kosova, nakon što dođu
22 snage NATO-a. Možete li nam reći, zašto je postojalo
23 očekivanje da će Srbi hteti da odu?

24 O. Ken Bacon nije govorio u moje ime i ja nisam bio
25 usredsređen na to. Mi smo radili na tome da se uspostavi red,

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 52

1 ali u ovakvim okolnostima, mi znamo da ukoliko imate policiju
2 koja ne govori jezik, odn. kul [sic] -- koji se govori u datoj
3 zemlji, onda stvari izmaknu kontroli.

4 Kad je reč o mom iskustvu sa Haitija iz 1994,
5 republikanci u Kongresu nisu bili konsistentni sa onime što je
6 radila američka vojska koja je tamo došla i rekli su "vi ćete
7 da radite ovo, ali nemojte da naši vojnici budu policajci." I
8 onda smo mi vrlo pažljivo napisali pravila angažovanja, kako
9 se oni ne bi bavili policijskim dužnostima. I to je trajalo
10 možda jedan dan, i onda je došlo do nasilja između Haićana i
11 štampa je odmah skočila i rekla:

12 "Šta se dešava, američke trupe su tamo, ne obustavljaju
13 nasilje, ne sprečavaju nasilje." I morali smo da napišemo nova
14 pravila angažovanja. Ja sam ih napisao i uputio komandi.

15 Takve se stvari dešavaju u takvim okolnostima.

16 Objasniću vam ovo na jedan drugi način, u Avganistanu
17 kada su američke snage tamo došle i NATO snage, znate, mi ne
18 govorimo jezik i ne -- nemamo nužno prevodioce i ljudi su
19 rekli, je l' situacija takva i takva. Taj -- taj je ukrao meni
20 bicikl itd. i mi nismo mogli da se bavimo takvim stvarima i u
21 Avganistanu se desilo to da su američki vojnici, zapravo bili
22 uvučeni u nekakve čarke između porodica u Avganistanu.

23 Ja sam dao jasno uputstvo Mikeu Jacksonu da stvari moraju
24 da se odvijaju mirno i da ne smemo da dopustimo da dođe do
25 ponovnog etničkog čišćenja, razmestili smo snage, išli smo do

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 53

1 srpskih manastira, uradili smo sve što smo mogli, kako bismo
2 sprečili izbijanje nasilja, ali znate, ljudi su bili besni. To
3 je bila borba za život i smrt i ovde -- ljudima su oduzeli
4 stvari, ljudi su se plašili za vlastite živote, komšije su im
5 uništili domove, opljačkali domove i ne možete ni da zamislite
6 kakve sve strasti su postojale u ljudima tada.

7 I neke treće nedelje jula, otišli smo u Prištinu i mi smo
8 samo otišli da posetimo UN, odn. mesto gde su bili pripadnici
9 KFOR-a, i onda je stotine hiljada ljudi izašlo na ulicu i
10 okružilo nas. To je ta strast, jer -- koji su oni osećali zato
11 što smo ih oslobodili srpske represije. I strah i želja za
12 odmazdom su bili toliki -- toliko jaki, da je takvo spontano
13 nasilje bilo gotovo neizbežno.

14 P. Hvala, generale.

15 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Molim da pogledamo 1D96 ponovo.

16 P. Pre nego što pogledamo ovaj snimak, u 34. pasusu izjave
17 kažete da u leto i početkom jeseni 1999, vi niste dobili
18 nikakve informacije o tome, da je rukovodstvo OVK imalo nameru
19 da napada Srbe ili manjine. Je li tako?

20 O. Da.

21 P. Takođe ste rekli, da ste smatrali da se rukovodstvo OVK
22 nije upustilo u koordinisani napor da napada Srbe ili manjine.
23 Je li tako?

24 O. Da.

25 P. Takođe ste rekli da niste smatrali da je g. Taçi imao

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 54

1 bilo kakav motiv da se upusti u takve postupke. Je li tako?

2 O. Tako je.

3 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Pogledajmo sada video snimak PBS
4 news hour od 1. jula 1999. To je otprilike tri nedelje po
5 dolasku NATO-a na Kosovo i poslušajmo ovaj video snim [sic],
6 pa ću vam postaviti pitanja.

7 [Video snimak]

8 "Margaret Warner razgovara sa američkim generalom
9 Wesleyem Clarkom, vrhovnim savezničkim komandatom NATA [sic].
10 Ona je ranije večeras razgovaral sa njima:

11 "Dobar dan, generale."

12 "Hvala, Margaret."

13 "Najpre bih želeo da govorimo o misiji KFOR-a na Kosovu.
14 Državni sekretar Albright juče je rekla kada je bila u
15 Ujedinjenim nacijama, da narod Kosova nije bezbedan. Da li je
16 to tačno?"

17 "Pa, ja mislim da je ovo period kada se -- kad ima [kao
18 što je prevedeno] u to šta se dešava. Imamo stotine hiljada
19 ljudi koji se vraćaju. Mnoge grozne stvari su urađene u
20 njihovoj zemlji, razne emocije su se otele kontroli. Imamo
21 Srbe koji su još uvek tamo. Neki su učestvovali u tome, a neki
22 se jednostavno plaše, da će oni smatrati krivim zato što su
23 Srbi. Imamo i Rome koji su takođe diskriminisani. I postoji
24 legitimni napor da se povрати imovina, ima i osveta, raz --
25 obračun -- razrešavanje računa. To je vrlo teško vreme sada i

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 55

1 radimo sve što možemo, ali naravno, mi nismo policija.

2 "Da li smatrate da ako Srbi nastave da odlaze i ne vrate
3 se, da li mislite da će to osuje [sic] -- umanjiti
4 kredibilitet onoga za šta se borio NATO?"

5 "Pa, moramo da se -- da vidimo koja je realnost stvari.
6 Mi ne znamo u kojoj meri je srpsko stanovništvo učestvovalo u
7 nasiljima. Možda je veliki broj ljudi, ovih ljudi oteo imovinu
8 svojih komšija, jer je učestvovao u nekim o -- pljačkama ili u
9 gorim delima tokom etničkog čišćenja i mi jednostavno ne
10 znamo. Možda neki od tih ljudi odlaze, zato što se smatraju
11 istinskim metama međunarodnog pravosuđa, ali i Albanaca. Sad,
12 teško je uopštavati, ali mi se zalažemo za multietničko
13 društvo i rukovodstvo OVK poziva na isto."

14 "Mislite li da su iskreni u tom pozivu?"

15 "Mislim da jesu."

16 G. MIŠETIĆ: [Prevod]

17 P. Generale, vi ste rekli 1. jula 1999. da smatrate da je
18 rukovodstvo OVK bilo iskreno kada je pozivalo da se obrazuje
19 multietničko društvo i takođe ste tokom pripremnog razgovora
20 rekli da ste pod time mislili na g. Thačija.

21 Moje pitanje je sledeće: da li ste ikada dobili bilo
22 kakve informacije ili obaveštajne podatke na osnovu kojih ste
23 promenili zaključak da je rukovodstvo OVK i g. Thači, da su
24 bili za multietničko Kosovo?

25 O. Ne. Nikada nisam dobio bilo kakve informacije koje bi

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 56

1 osporile ono što sam rekao na ovom snimku.

2 Ali bih hteo da sudu dam primer kakva su bila osećanja u
3 to vreme.

4 Negde sredinom aprila, naš -- naši piloti su iz -- a 10
5 su leteli iznad Kosova i videli kolonu traktora u blizini
6 Drenice, na kojima su bili ljudi. Oni su leteli na preko
7 200.000 stopa i gledali su i videli tu kolonu traktora sa
8 ljudima, a njiho -- a domovi pored kojih su prolazili su bili
9 zapaljeni i mi smo se zapitali šta je to. Pilot je napao
10 kolonu traktora, misleći da su to Srbi, ali zapravo su to bili
11 Albanci.

12 Sledećeg dana, Milošević je pozvao međunarodnu štampu --
13 predstavnike međunarodne štampe, da vide šta se tamo desilo,
14 ispostavilo -- pokazao je te ljude na traktorima i kao da --
15 delovalo je kao da su to Srbi namestili, da su to bili seljani
16 koji smo mi ubili iz naših aviona. A onda smo mi sproveli
17 istragu, i piloti su se kleli [kao što je prevedeno] da nisu
18 napravili tu glešku. Bili su slomljenog srca kada su na
19 početku suočeni sa činjenicama.

20 I godinama kasnije, kada sam tamo otišao, neki Albanci su
21 mi prišli, i dve, tri godine kada sam otišao tamo, jedan čovek
22 mi je rekao "ja sam bio u toj koloni sa traktorima." Ja sam
23 rekao "pa vi ste bili u toj koloni traktora." On je rekao
24 "da". Ja sam pitao "zašto ste spaljivali domove?" a on je
25 rekao, pa mi smo ih spaljivali zato što bi Srbi došli da ih

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 57

1 uzmu, a mi nismo hteli da ih ostavimo Srbima u rukama. Ja sam
2 rekao "dobro." Znači, to je objašnjanje toga.

3 Takva su bila osećanja. I to je bila bes i strast koja je
4 postojala kao i strah. Morate da razumete kako je bilo ljudima
5 na terenu na Kosovu. Toliko su bili odlučni da bi radije -- da
6 su radije želeli da spali svoju imovinu, nego da je prepuste
7 Srbima. Da. Bilo je vrlo teško razgovarati sa ljudima i reći
8 onda posle "pa smirite se, sve će biti u redu, nemojte da
9 brinete, policija će to rešiti." Nije bilo policije.

10 P. Hvala, generale. Objasnite sudu, kako ste dobijali
11 informacije o tome šta se dešavalo na Kosovu i kakve
12 informacije ste dobijali? Dakle, idemo korak po korak. Najpre,
13 da li ste čitali izveštaje sa nižeg nivoa o incidentima koji
14 su se odigrali na terenu.

15 O. Da vidimo najpre kada je to bilo. Ja sam dobijao sve
16 izveštaje o događajima i trudio sam se da pročitam što više
17 obaveštajnih podataka i izveštaja. Obaveštajci su znali da me
18 i te kako interesuje šta se dešava na Kosovu.

19 P. U leto 1999?

20 O. Počev od leta 1998. Ja sam čitao sve što sam mogao da
21 nađem u vezi sa onim što se dešavalo i tako sve do leta 1999.

22 P. Hvala. Da li je bilo izveštaja od komandanta KFOR-a?

23 O. Da.

24 P. To još -- da li ste čitali to pre nego što ste otišli na
25 Kosovo. Da li ste dobijali takve brifinge?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Poluzatvorena sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 58

1 O. Da.

2 P. A, kada ste došli na Kosovo, da li ste dobijali lične
3 brifinge od generala Jacksona, odn. da li ste čuli lični
4 izveštaj koji vam je podneo general Jackson.

5 O. Da. Jesam dobio od njega izveštaj.

6 P. Da li ste smatrali da ste u potpunosti obavešteni o tome
7 šta se dešava na terenu?

8 O. Smatrao sam da sam u potpunosti obavešten, u meri u kojoj
9 sam mogao biti kao strateški komandant. Mike je bio na terenu,
10 on je bio operativac i on se bavio svakodnevnim stvarima, ali
11 -- i siguran sam da je on znao više od mene.

12 P. Pređimo sada na jedan drugi dokument, ali zbog
13 ograničenja pružaoca informacija, molim poluzatvorenu sednicu.
14 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Molim poluzatvorenu
15 sednicu.

16 [Poluzatvorena sednica]

17 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

18

19

20

21

22

23

24

25

Specijalizovana veća Kosova – Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Poluzatvorena sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 59

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

Specijalizovana veća Kosova – Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Poluzatvorena sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 60

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

Specijalizovana veća Kosova – Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Poluzatvorena sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 61

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Poluzatvorena sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 62

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13 [Javna sednica]

14 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Sada smo na javnoj sednici.

15 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Hvala vam.

16 P. Generale Clark, u pasusu 52 vaše izjave, vi kažete da

17 smatrate da ne bi bilo pravično pripisati loše postupke drugih

18 Hashimu Thačiju. Možete li nam objasniti, zašto to mislite?

19 O. Pa ja, ne mislim da je g. Thači imao kontrolu nad ljudima

20 koji su to radili. Prvo, nije jasno da li je nasilje vršeno od

21 strane pripadnika OVK uopšte. Dakle, dosta toga su bili

22 pojedinci, koliko smo mogli da odredimo. Mike Jackson je

23 očigledno govorio sa svojim komandantima, koji su bili u

24 kontaktu sa ljudima koji su se nalazili u različitim zonama

25 odgovornosti. Dakle, ja ne mislim da je to bio OVK, ali čak i

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Ispituje g. Mišetić

Strana 63

1 ako je bio, nije bilo kontrolnog mehanizma kada bi se tako
2 nešto desilo. Nije to slučaj da vi izdate narađenje i
3 očekujete da se ono izvrši. Bilo je ljudi koji se -- koji su
4 pružali otpor i na taj način se borili za svoj život.

5 I ako pogledate slične istorije i slične okolnosti, a ima
6 jedna divna knjiga o tome, o američkoj revoluciji ako se
7 sećate, ako pogledate šta se desilo do američke revolucije,
8 vidite istu vrstu strasti protiv Britanaca od strana američkih
9 kolonista. Dakle, oni su sami preduzimali akcije. Ništa nije
10 bilo organizovano. Jednostavno su se stvari dešavale i to je
11 način ne koji su se stvari i ovde odvijale.

12 Ja nikad nisam o tome ima informacije. Mi smo hteli to da
13 zaustavimo. Da smo imali informacije, veruj -- verujte mi da
14 je to organizovao OVK, mi bismo vrlo jasno tome stali na put,
15 ali nismo imali te informacije. Mislili smo da OVK nama pomaže
16 i morate da razumete da je tada OVK jasno shvatio da ne bi
17 imali to što su imali, a to je bilo uklanjanje srpskih snaga,
18 da nije bilo NATO-a i da nije bilo NATO-a i nisu imali načina
19 da se zaštite u slučaju da se srpske snage vrate, a da tamo
20 nisu bili NATO i KFOR. Dakle, vrlo je jasno bilo pitanje
21 motivacije i da treba da slušaju i rade ono što je KFOR rekao
22 da je najbolje za njih i mislim da se to i dešavalo.

23 P. Hvala vam generalne [sic] -- na -- na odgovorima na moja
24 pitanja.

25 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Ja završavam ovim glavno ispitivanje

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Dixon

Strana 64

1 i hvala vam.

2 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Izvolite, g. Dixon.

3 G. DIXON: [Prevod] Hvala vam.

4 Unakrsno ispituje g. Dixon:

5 P. Generale Clark, dobar dan, ja sam Rodney Dixon i ja
6 zastupam g. Kadrija Veselija i imam samo nekoliko dodatnih
7 pitanja. Nadam se da me dobro čujete.

8 O. Pa, ako govorite u mikrofon jako, to mi je mnogo bolje.

9 P. Da, da. Nastojaću.

10 Dakle, generale Clark, postali -- vili [kao što je
11 prevedeno] su vam određeni broj pitanja ranije o talasu
12 nasilja u leto 1999. i vi ste svedočili o uzrocima tog
13 nasilja, a vi u razgovoru sa odbranom g. Thačija ste dali
14 dodatne informacije koje su zabeležene u pripremnoj belešci
15 broj 2.

16 Da li se sećate, da je vama pročitana ta beleška?

17 O. Možete li mi pročitati tačno o kojoj se belešci radi.

18 P. U redu. Pročitaću šta ste vi rekli u toj belešci. Dakle,
19 vi ste rekli da to "...nije bilo samo pitanje osvete..."

20 G. DIXON: [Prevod] i čitam iz pasusa 2.

21 P. Dakle:

22 "...nije bilo samo pitanje osvete. Albansko stanovništvo
23 je imalo u vlasništvu više zemlje i među Srbija je bilo malo
24 toga, citiram "vi imate ono što mi želimo". To je bio neki
25 stav. Dakle, počevši od smrti Tita, srpski nacionalizam je

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Dixon

Strana 65

1 divljao 15 godina, a podrazumevalo se i očekivanje da su ona
2 superiorna civilizacija i da oni pokušavaju da izguraju
3 Albance iz svojih civilnih i vladinih organa. Dakle, radilo se
4 o etničkom čišćenju na svim nivoima. Ne samo na nivou vlade,
5 već i među komšijama. Kada je NATO došao da nametne
6 ravnopravniju, pravičniju -- je [kao što je prevedeno]
7 rešenje, mnogo ljudi koji su bili zastupnici etničkog
8 čišćenja, su morali da napuste to mesto."

9 Da li je to tačna prikaz vašeg svedočenja?

10 O. Da.

11 P. I kad kažete da je bilo jako puno ljudi koji su bili za
12 etničko čišćenje i da su hteli zbog toga da odu, da li ste vi
13 govorili o delovima srpskog stanovništva na Kosovu koje je
14 htelo da napusti Kosovo?

15 O. Ne. To je ono što sam ja pretpostavljao i o -- ili
16 očekivao da će se tako nešto desiti.

17 P. A, da li znate da li se to zaista i desilo?

18 O. Pa, mi nikada nismo imali precizne statistike o
19 populaciji, zato što je to sve bilo političko motivisano.
20 Dakle, nikad nismo znali da li ima 200.000 ili 100.000 Srba
21 tamo. Niko to nije znao, niko nam to nije rekao, jer mi smo,
22 ako se tačno sećam, imali tamo poslednji popis 1990. Dakle,
23 Milošević i njegovi ljudi su namestili taj popis stanovništva,
24 da bi on pokazao ono što su oni želeli da pokaže.

25 P. I vi ste rekli, da ste znali da je bilo dosta sukoba oko

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Dixon

Strana 66

1 zemljišta na teritoriji Kosova?

2 O. Da, uopšteno govoreći. Ne znam ni za kakve konkretne
3 slučajeve takvih sukoba. Znam da je bilo zavisti, da su
4 otimali zemljište, otimali opremu itd. kada je počeo sukob i
5 došlo je do ko -- etničkog čišćenja kosovskog stanovništva,
6 tamo je bilo Srba, mi smo imali izveštaje o tome, koji su
7 koristili priliku, krali imovinu. Takve su se stvari dešavale.

8 Ali u stvari, samo da napravim ovde malu digresiju i malo
9 šire o tome da govorim.

10 Dakle, ja sam dosta radio u istočnoj Evropi i pratim je
11 već dugi niz godina. Tačno sam govorio ruski, jer sam pohađao
12 kurseve na akademiji *West Point*. Išao sam u Sovjetski savez
13 1964, proveo deset dana tamo putujući i ja sam obavio prve
14 američko-ruske pregovore između štabova, prve -- imali smo
15 prvi američko-ukrajinski združeni štab, tj. razgovore. To je
16 bilo '90-tih, obišao sam Moskvu, poznavao sam ruske generale.
17 Dakle, ja sam i pratio rusku obuku. Imao sam dobar osećaj za
18 to šta je istočna Evropa. Isto tako sam za vreme hladnog rada
19 bio stacioniran u Nemačkoj. Dakle, ja jesam proučavao
20 situaciju.

21 Dakle, postoji neka vrsta panslavizma koja se pojavila u
22 19. veku, koja nikad nije potpuno nestala u istočnoj Evropi i
23 mislim da se taj panslavizam manifestuje na brojne načine.
24 Kada sam razgovarao sa rumin [sic] -- munskim [kao što je
25 prevedeno] ministrom odbrane 1998, pitao sam ga da li žele da

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Dixon

Strana 67

1 budu članovi NATO-a i on je rekao naravno. Ja sam rekao zašto,
2 da li to ima ikakve veze sa Rusijom. On je rekao naravno. I
3 onda sam ga pitao, može li da navede neke incidente pomoću
4 kojih bi se to objasnio Vašingtonu i on je rekao naravno. Ja
5 sam mislio da će možda da mi kaže da ga je ruski ambasador
6 gurnuo na nekoj konferenciji ili tako nešto, jer je bio
7 nepristojan prema njemu. Umesto toga, on je rekao, "1878. Su
8 dozvolili ruskim snagama da prođu do onoga što je kasnije bila
9 Jugoslavija, a oni su se vratili i ukrali su nam čitavu
10 pokrajinu, Bessarabiju."

11 Dakle, kada sam bio u bugarskoj, kad sam bio komandant
12 NATO, ministar inostranih poslova je rekao Rusija je danas
13 slaba, ali jednog dana će Rusija biti ponovo jaka, a pre toga,
14 Bugarska mora da bude članica NATO-a i ja sam pitao sam sebe,
15 šta je ovo, šta se dešava. I danas u stvari imate potpuno iste
16 pojave u sukobu između Rusije i ukrajine.

17 Mislim, ne želim nikome da držim predavanja, ali želim
18 samo da objasnim da postoji neka vrsta skala superiornosti
19 koja se prostire od moskve, pa šire. Ako niste rođeni Rus, vi
20 ste onda manje vredan Sloven, ako niste Sloven, niste ljudko
21 biće. I onda mislim da su se prema ovim Albancima ponašali na
22 taj način. Oni su to tako i osećali i mislim da je to način na
23 koji su ih tretirale i njihove srpske komšije. Jednostavno je
24 u pitanju neka vrsta etničke superiornosti.

25 P. Hvala vam generalne [sic] -- le [kao što je prevedeno] za

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Dixon

Strana 68

1 to objašnjenje. Želim da vas pitam nešto drugo. To je u
2 pasusima 6, 7 i 8. Ne morate vi to da tražite. Ja ću vam to
3 pročitati, čisto da potvrdim da je to vaše svedočenje. Ovo se
4 odnosi na pitanja koja su vam postavljena o informacijama,
5 sirovim informacijama koje su vam bile dostupne u tom periodu
6 kad ste bili tamo 1998. i 1999. i da li smatrate da je bilo
7 nekih praznina u onome što ste vi znali, i vi ste rekli:

8 "Kada su me pitali kako sam primao informacije, on je
9 rekao da je čitao gotovo svaki izveštaj. Dakle, vi ste
10 dobijali poruke svako jutro, primali ste izveštaje,
11 uključujući i izveštaje obaveštajne i o incidentima, kao i
12 izveštaje od komandanata. Dakle, on, svedok, ne može da se
13 seća svakog pojedinačnog incidenta, ali tada je bio u
14 potpunosti obavešten o njima.

15 "Pre nego što bi otišao na Kosovo, on bi dobio "'ompletan
16 *briefing*'. Nakon što je bio na Kosovu, onda bi ga lično
17 general Jackson uputio u njegove utiske, iako nije mislio da
18 general Jackson ima više informacija od njega. Dakle, onda bi
19 svedoka 'brifovali' [kao što je prevedeno], Dakle, kroz *Power*
20 *Point* prezentacije, izveštaje, spiskove incidenata itd. i već
21 bi znao imena lokaliteta, sela, tačke, tenzije, imena strana
22 koje su učestvovala u tome. Dakle, to je bio svakodnevni rad
23 na tome da se prati šta se dešava na Kosovu. I na terenu, on
24 bio uvek pitao generala Jacksona šta on misli i koji su
25 njegovi utisci, a takođe ga je njegov tim obaveštavao o tome.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Dixon

Strana 69

1 I onda je rekao

2 "...apsolutno nije bilo moguće da OVK ima funkcionalni
3 lanac komandovanja odozgo nadole, a da NATO i Sjedinjene
4 Države nisu znale za to."

5 Da li je to tačna -- tačan prikaz vašeg svedočenja?

6 G. HALLING: [Prevod] Prigovor. To je složeno pitanje i
7 barem druga rečenica u stavu 7 je suprotna od onoga što stoji
8 na stranici 59 radne verzije transkripta.

9 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Prihvata se.

10 G. DIXON: [Prevod] Pa, ja sam ga pitao da li je to
11 njegovo svedočenje. On može da kaže da li se s tim ne slaže
12 ili ne [kao što je prevedeno].

13 SVEDOK: [Prevod] Pa, hoću nešto da razjasnim. Ne želim da
14 kažem da sam ja znao više od Jacksona, hoću da kažem da slike,
15 elektronski podaci koje sam dobijao su možda bili više od
16 onoga što je Jackson dobijao, ali Jackson bio na terenu, i
17 ljudi su njemu govorili stvari koje on možda jeste ili nije
18 prijavljivao. Dakle, ako je bilo do -- došlo do incidenta, on
19 bi se obradio u obaveštajnom sažetku.

20 G. DIXON: [Prevod]

21 P. U redu. Moje pitanje je, da ste vi pre rekli da je bilo
22 različitih izvora informacija, koje sam vam ja i pročitao, da
23 li je to tačan opis izvora kojim -- koji su vama bili dostupni
24 svakodnevno.

25 O. Da. Imao sam tajne obaveštajne podatke, top secret

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Dixon

Strana 70

1 obaveštajne podatke, i imao sam stvari o kojima se nije moglo
2 razgovarati, izveštaje o iz -- incidentima, diplomatske
3 depeše, bili smo obavešteni od Ujedinjenih nacija, Bernarda
4 Kouchnera itd.

5 P. I te informacije, da li bi obuhvatale i informacije koje
6 su bile dostupne OVK?

7 O. Naravno. Ako bismo imali informacije da je OVK radila to
8 i to, mi bismo ih stvarno jako strogo opomenuli.

9 P. A, te informacije su obuhvatale i dokumente od OVK?

10 O. Da. Mada se ne sećam da sam viđao dokumente OVK.

11 P. Ali izvori su ih opisivali i davali vam te informacije?

12 O. Da.

13 P. Još jedna stvar. Želeo sam da vas pitam nešto u vezi što
14 ste vi rekli da ste tražili da imate isturene posmatračke koji
15 bi vam mogli davati informacije za vazdušne udare. To je bilo
16 za vreme NATO bombardovanja u martu 1999, tako da ne dođe do
17 grešaka.

18 Dakle, vi kažete da niste imali te isturene posmatračke iz
19 OVK?

20 O. Tako je.

21 P. Znači, niste imali informaciju o srpskim položajima u to
22 vreme koje su dolazile iz OVK?

23 O. Tako je.

24 P. I kad kažete vaši obaveštajci da su identifikovali gde se
25 nalaze šrpski [sic] štabovi, vi ste to naveli kao jedan

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Dixon

Strana 71

1 primer. Dakle, to su bile informacije koje ste vi dobili od
2 svoje obaveštajne službe, ali nisu bile informacije koje ste
3 dobili od OVK. Da li je to tačno?

4 O. To je tačno.

5 P. Hvala vam generale.

6 G. DIXON: [Prevod] Nemam više pitanja.

7 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] G. Roberts.

8 G. ROBERTS: [Prevod] Nemam više pitanja.

9 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] G. Ellis, imate li
10 pitanja?

11 G. ELLIS: [Prevod] Da. Deset minuta.

12 Unakrsno ispituje g. Ellis:

13 P. Dobar dan, generale. Ja sam Aidan Ellis. Ja zastupam g.
14 Krasniqiija i pokušavam da govorim dovoljno glasno da me čujete
15 i imam par pitanja u vezi odgovora na pitanja odbrane Thačija.

16 G. ELLIS: [Prevod] Molim da pogledamo na ekranu 1D00430.
17 To je pasus 26 na stranici DHT12552.

18 P. Ja ću vam to pročitati, generale. Tu se kaže:

19 "Za vreme rata, ja sam redovno davao intervjuje i davao
20 izjave hvaleći OVK kao dobro organizovanu snagu, ali u
21 stvarnosti to nije bilo tako. Ja sam to nameravao, te moje
22 komentare za Miloševića. Znao sam da on sluša. Potrebno je da
23 prikažem snagu Miloševiću, kako bi ubrzao njegovu predaju.
24 Međutim, te izjave nisu održavale ni moju, ni ocenu NATO-a o
25 stvarnim vojnim kapacitetima OVK."

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Dixon

Strana 72

1 Da li se sećate da ste to rekli?

2 O. Da.

3 P. I nije normalno -- i normalno je generale, da se u sukobu
4 koriste javne izjave, kako bi se ostavio utisak snage u -- kod
5 vaših protivnika?

6 O. Pa, trebalo bi da je normalno. Ako to ne radite, ne
7 koristite jedno principijalno, glavno sredstvo, glavnu alatku.
8 U ovom slučaju, na osnovu mog odnosa sa Miloševićem i onoga
9 što smo znali da se dešava u Beogradu, ja znam da je on mene
10 slušao i u noći kad je došlo do prvih vazdušnih udara, njegovi
11 generali su mu rekli da su oborili nekoliko NATO aviona, a
12 onda sam ja morao da održim konferenciju za štampu da kažem da
13 nije bilo gubitaka.

14 Dakle, ja sam znao da imam kredibilitet kod Miloševića i
15 uvek sam govorio "mi pobeđujemo, on gubi i on to zna. Dakle,
16 ja sam koristio instrumente specijalnog rata, kako bi uve --
17 ubedio Miloševića da prestane. I reći ću samo ovo.

18 Admiral Jim Ellis na početku kampanje bombardovanja i ja
19 smo večerali. On je bio komandant u Napulju, na južnoj strani
20 NATO-a, i on je bio moj neposredni potčinjeni, a Jackson je u
21 stvari radio za Ellisa na ratištu. Ellis je večerao sa jednim
22 penzionisanim italijanskim generalom koji se borio protiv
23 Albanaca 1942, kada je Italija obavila invaziju Albanije. Taj
24 penzionisani italijan, italijanski general je iscrpno govorio
25 o tome, kako su Albanci varvari i kako su zli i opaki i kako

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Dixon

Strana 73

1 su ulili veliki strah italijanskim vojnicima tokom te
2 kampanje, tako da sam mislio da su oni malo zabrinuti za Srbe,
3 i za to da se nađu licem u lice sa Albancima i tako sam ja iz
4 tog razloga malo naglasio mogućnosti OVK.

5 O. Ne čujem vas više.

6 P. Evo, sada je u redu. Tačno je, zar ne, da oruđa
7 informacionog rata, mogu da obuhvate davanje izjave u kojima
8 neko preuveličava sopstvenu vojnu snagu ili nivo organizacije.

9 O. To se svakodnevno događa.

10 P. To takođe može obuhvatati i postupak u kome govorite kao
11 da vam je dobro poznata situacija na terenu. I ako informacije
12 koje primate u stvari nisu potpune.

13 O. Tačno.

14 G. ELLIS: [Prevod] Moliću dokument DHT05384. Trebalo bi
15 da je to i video snimak i transkript. Hvala. Da li možemo da
16 to prikazemo na polovini ekrana, transkript na drugoj
17 polovini. Hvala. Zamoliću da pustimo video snimak od 00 minuta
18 i 54 sekunde.

19 [Video snimak]

20 PREVODILAC: [Glas prevodioca] General Clark: "...pa
21 mislim da je najneobičnija stvar u vezi sa situacijom na
22 terenu da uprkos izjava predsednika Miloševića i većine
23 njegovih vojnih rukovodilaca, datih pre oko dva meseca, oni
24 nisu uspeali da završe posao sa OVK za pet do sedam dana. Oni
25 su u stvari ojačani OVK koja je postojala snažnija nego

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Dixon

Strana 74

1 ranije. Ona ima prilično funkcionalnu organizaciju, ima
2 ojačano rukovođenje i komandovanje i više ljudstva i još uvek
3 je uglavnom aktivna širom Kosova."

4 G. ELLIS: [Prevod] Tu možemo da zaustavimo.

5 P. Pre svega, jeste li to generale vi na ovom video snimku
6 koji dajete tu izjavu?

7 O. Da.

8 P. Da li se slažete sa mnom da je ovo primer onoga o čemu
9 smo upravo govorili da se daje neka izjava za javnost, gde se
10 preuveličava snaga i nivo organizovanja OVK.

11 O. Da, ali mislim da su oni zaista dobili dodatnu podršku,
12 da su im se ljudi tokom sukoba pridruživali jer su morali i
13 mislim da su se oni maksimalno trudili da uspostave
14 rukovođenje i komandovanje, samo nisu bili baš sasvim uspešni
15 u tome po našim standardima. Drugim rečima, OVK su -- borci su
16 znali da su u toku zaista surovi napadi Srba na stanovništvo,
17 a da bi mogli da imaju nekakav dobro koordiniran odgovor, da
18 izveštavaju NATO o tome, bilo šta slično tome, to nije moglo
19 da im pođe za rukom.

20 P. Tako je, a uvek je postojao taj utisak da je nivo
21 organizovanja samo funkcionalan, odn. utisak da je to dobro
22 funkcionalna i dobro organizovana vojska, nije bila vaša
23 procena njihovih vojnih sposobnosti u to vreme. Je li to
24 tačno?

25 O. Ne. To nije bila moja procena. To je bilo samo na mom

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Dixon

Strana 75

1 spisku želja.

2 P. U redu. Hvala.

3 G. ELLIS: [Prevod] Sada možemo da uklonimo taj dokument
4 sa ekrana.

5 P. I pitaću vas nešto u vezi sa paragrafom iz vaše izjave.
6 To je 1D430, paragraf 19, odn. 12550. Izvinjavam se, u stvari,
7 paragraf 18.

8 P. Da li je tačno da su vas posle masakra u Račku poslali da
9 se sastanete sa Miloševićem?

10 O. Da. Tako je.

11 P. U to vreme, međunarodna zajednica, želela je da se MKSJ-u
12 dozvoli da sprovede istragu, a Milošević je želeo da istragu
13 sprovode njegovi ljudi.

14 O. Tako je.

15 P. Pre ručka ste rekli nešto o srpskim dezinformacijama
16 posle sukoba. A, mislim da ste malopre pomenuli i nameštanje
17 popisa stanovništva pre sukoba?

18 O. Tako je.

19 P. Da li je tačno da su Srbi širili dezinformacije i u toku
20 sukoba 1998. i 1999. godine

21 O. U vezi s tim nema nikakve sumnje.

22 P. A razlog zašto vi i međunarodna zajednica niste želeli da
23 rizikujete da Miloševićevi ljudi obave istragu u vezi sa
24 Račkom, je to što ste smatrali da postoji opasnost da će oni
25 nameštati dokaze i da će nastojati da okrive OVK za ono što se

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Dixon

Strana 76

1 desilo?

2 O. Pa, kada sam zatražio od Miloševića da Međunarodni
3 krivični sud dođe na teren, on je rekao ne. Mi već sprovodimo
4 istragu i dodao je da on već zna šta će istraga pokazati. Ja
5 sam kazao, pa, g. predsedniče, ako već znate kakav je ishod,
6 kakva je onda to istraga? On je rekao "znam ja. Znam šta je
7 ishod. Tako da, hoću reći, ne mogu da kažem da je postojala
8 neka zabrinutost u vezi sa dezinformacijama. On je gotovo
9 otvoreno govorio da će namestiti tu istragu.

10 P. Hvala, generale. To su bila sva moja pitanja.

11 O. U redu.

12 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala, g. Ellis,
13 sada ćemo napraviti pauzu od deset minuta. Možete se povući iz
14 sudnice na deset minuta, zatim ćemo nastaviti sa radom.

15 SVEDOK: [Prevod] Hvala. Tehnika sada zaista dobro radi.

16 [Svedok privremeno napušta sudnicu]

17 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Sada prekidamo sa
18 radom na deset minuta.

19 --- Prekid u 15:29h

20 --- Nastavak sa radom u 15:42h

21 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Možete da uvedete
22 svedoka.

23 [Svedok nastavlja svedočenje]

24 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu, generale.
25 Sada prelazimo na unakrsno ispitivanje koje će izvoditi g.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 77

1 Halling, kao predstavnik Specijalizovanog tužilaštva.

2 Unakrsno ispituje g. Halling:

3 P. Dobro dan, generale. Mi se nismo ranije sreli. Ja sam
4 general [sic] -- ja sam Matt Halling. Ja sam tužilac
5 tužilaštva. Da li me dobro čujete?

6 O. Čujem vas jasno i glasno.

7 P. Hvala.

8 G. HALLING: [Prevod] Prvi dokument koji bih želeo da
9 prikažem generalu je video snimak sa ERN brojem 129433-19 i
10 to od vremenskog koda 7:52 do 8:58, a na drugoj polovini
11 ekrana, potreban nam je transkript sa oznakom 129433-19-TR-ET,
12 strana 3.

13 P. Prvo ću vas pitati generale, tako što ću vas pitati šta
14 ste znali o OVK. Juče ste, odn. ranije danas pominjali ste
15 napad na kompleks Adema Jasharija.

16 G. HALLING: [Prevod] Što je zabeleženo na stranama 15 i
17 16 privremenog transkripta.

18 P. U julu 1992, dali ste jedan intervju i zamoliću da sada
19 to pustimo, video snimak.

20 [Video snimak]

21 PREVODILAC: [Glas prevodioca] "...neki ljudi koji sebe
22 nazivaju Oslobođilačkom vojskom Kosova, odlučili su da Srbija
23 vrši represiju i oni su vršili neke sitne stvari, kao što su
24 zasede na nekoliko policajaca itd. A, Srbi su brutalno
25 odgovorili na to i uložili pravi napor da ih 'srede'. I zatim

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 78

1 su u februaru 1998. krenuli na čoveka koga su smatrali vođom,
2 a to je čovek pod imenom Adem Jashari, koji je za razliku od
3 mnogih Albanaca imao brojnu porodicu, imao je svoju imovinu i
4 tako je srpska policija njih opkolila i napravila dva kruga
5 oko njegove farme. Jedan je bio okrenut na unutra, drugi na
6 spolja, kako niko od njegovih komšija ne bi mogao da se umeša
7 i tako su ga stavili pod opsadu i na kraju upali unutra i
8 postrojili ljude i streljali žene, decu, bebe u glavu i to je
9 bio eksplozivni događaj koji je zaista pokrenuo ono što je
10 kasnije postala akcija na Kosovu sa strane NATO-a. Od tog
11 momenta, Srbi su pojačali represiju itd."

12 G. HALLING: [Prevod] To je dovoljno.

13 P. Generale, u ovom video snimku, vi opisujete isti incident
14 sa Ademom Jasharijem o kome ste govorili o svom svedočenju, do
15 koga je došlo u prvoj polovini 1998. godine. Je li to tačno?

16 O. Tačno.

17 P. Kada govorite o tome da je OVK radila sitne stvari kao
18 što je zaseda gde bi upalo par policajaca itd, govorite o
19 onome šta je OVK radila pre februara 1998. godine. Da li je
20 tako?

21 O. Da. Nisam siguran u to, jer ne znam da li je to bilo pre
22 ili kasnije. Znam da je to bilo pre nego što smo mi u leto
23 1999. godine, odn. u proleće 1999. godine se umešali u taj
24 sukob, ali ja nisam upoznat sa konkretnim događajima i
25 konkretnim datumima.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 79

1 P. Dobro.

2 G. HALLING: [Prevod] Ako bismo mogli da stavimo
3 saopštenje broj 36 na ekran. U pitanju je dokument sa brojem
4 P279. I moliću da ga prikazemo u verziji na engleskom i na
5 albanskom jeziku.

6 P. Svedoče, danas ste ranije rekli da se ne sećate da ste
7 imali prilike da vidite bilo koje dokumente OVK?

8 O. Tačno.

9 G. HALLING: [Prevod] Sačekaću samo da se pojavi i verzija
10 na engleskom na ekranu.

11 P. Iz vaših ranijih reči sam razumeo da vi niste imali
12 prilike da vidite ranije neko saopštenje ili deklaraciju OVK
13 kao što je ova..

14 O. Ovo nikada ranije nisam video.

15 P. Tu se na početku kaže, da su -- je naoružane jedinice OVK
16 11. i 12. septembra 1997:

17 "...na osnovu odluke Centralnog štaba, izvele
18 sinhronizovanu operaciju širom prve operativne zone. Operacija
19 je izvedene u potpodručjima Drenice, Erenika, Paštrika,
20 dukađinija, Karadaka i laba. Napali su u munjevitoj operaciji
21 policijske stanice i zatim se navodi 12 različitih lokacija."

22 Da li je taj sinhronizovani napad na 12 policijskih
23 stanica nešto kao ona zaseda par policajaca koju ste pomenuli
24 u onom intervjuu?

25 O. Pa, moglo bi biti, ali znate, informacije koje su do nas

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 80

1 stizale su možda drugačije iz informacija iz ovog vašeg
2 saopštenja. Ja se ne sećam da sam ikada ovako nešto video. Ja
3 sam svega par meseci pre toga postao komandant NATO-a i ne
4 sećam se da sam video bolje šta što bi ukazivalo na
5 sinhronizovane operacije koje je izvodila OVK. Barem, mi u
6 NATO-u nismo za to znali.

7 P. Dakle, vi dakle ne biste znali da li su ovakve operacije
8 bile izvođenje sa ručnim raketnim bacačima?

9 O. Ne bih znao da li je to sinhronizovana zaseda ili ne. To
10 bi bilo i -- o -- izveštaj o tome, glasio bi da je u pitanju
11 neki incident ili tako nešto. Možda su oni imali ručne raketne
12 bacače, da smo mi to znali, o tome bismo bili obavešteni, ali
13 ne sećam se da sam ikada dobio takvo objašnjenje.

14 P. Kažete da ste možda -- da su možda mogli imati raketne
15 bacače?

16 O. Pa, da, ali u stvari ne znam.

17 P. Dakle, vi ne biste znali, ko je nabavio takvo naoružanje?

18 O. Nisam siguran da sam razumeo vaše pitanje, jer nisam
19 pročitao ceo ovaj tekst, ali ako vi kažete da oni kažu da su
20 izveli napad sa raketnim bacačima, onda mora biti da su od
21 nekoga dobili te raketne bacače, i to verovatno da su ih uzeli
22 od samih Srba.

23 P. Ako ostavimo po strani ovo saopštenje, da li ste ikada
24 čuli za glavni štab ili centralni štab OVK koji je sebi
25 pripisao zasluge za akcije kao što su ove?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 81

1 O. Nisam.

2 G. HALLING: [Prevod] Časni sude, molimo da se odlomak iz
3 video snimka usvoji u dokaze. Za zapisnik da kažem, da je to
4 129433-19. Vremenska odrednica je 0752 do 0858, a kada je reč
5 o transkriptu, to je prva stranica, kako bismo ili [kao što je
6 prevedeno] o čemu se govori o razgovoru -- o intervjuu i
7 strana 3.

8 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Ima li prigovora?

9 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Nema.

10 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] 129433-19 od 7.
11 minuta 52. sekunde do 8. minute 58. sekunde se usvaja. I
12 takođe, 129433-19-TR-ET, strana 3 se usvaja.

13 G. HALLING: [Prevod] Da. I prva strana, molim vas, kako
14 bismo videli o kom je intervjuu reč.

15 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [nije uključio
16 mikrofoni].

17 G. HALLING: [Prevod] Upravo tako. Prva i treća strana.

18 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Usvajaju se.

19 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] To će biti dokaz P04512,
20 stepen tajnosti poverljivo.

21 G. HALLING: [Prevod] Može biti javno.

22 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Molim da se izmeni
23 stepen tajnosti u javno.

24 G. HALLING: [Prevod] molim da se sada prikaže dokument
25 SPOE00406173 do 00406230.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 82

1 P. Generale, da li vam je poznata knjiga, koju je napisao
2 Henri Perritt -- Perritt, a knjiga je naslovljena
3 "Oslobodilačka vojska Kosova insajderska priča o pobuni."
4 O. Nisam pročitao tu knjigu.

5 P. Tačijeva odbrana nas je obavestila da je nameravala da
6 vam je pokaže. Ima nekoliko stvari i knjige, o kojima bih
7 želeo da govorim s vama.

8 G. HALLING: [Prevod] Pogledajmo najpre prvu stranu.
9 Pogledajmo stranu SPOE00406177. Da vidimo kome autor izražava
10 zahvalnost.

11 P. Kao što vidite, u drugom pasusu, vidite da se u sredini
12 pominje:

13 "Ubrzo Hashim Tači i -- Hashim Tači i komandant Remi su
14 takođe izrazili entuzi -- podršku punu entuzijazma."

15 G. HALLING: [Prevod] I pogledajmo sada sledeću stranu.

16 P. Sa leve strane vidimo ko su ljudi koji su radili na
17 radnim verzijama poglavlja. Tu se navodi Hashim Tači. Neću
18 citati sva imena, ali ima i više ljudi koji se navode, a koji
19 su sadašnji i bivši članovi timova odbrane.

20 O. Vrlo je interesantno, da se pominju dva američka generala
21 koji nikada nisu bili na Kosovu. To su generali David Grange i
22 William [kao što je prevedeno] Nash.

23 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Prigovor na ovaj dodatni komentar.
24 Ovo je drugi put da g. Halling pokušava da ubaci komentar koji
25 nije primeren i neophodan i ulažem prigovor.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 83

1 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Prigovor se odbija,
2 ali molim da budete obazrivi.

3 G. HALLING: [Prevod] Da. Pogledajmo sada SPOE00216428.

4 P. Na 62 strani pri dnu, vidimo strateški ciljevi OVK. G.
5 Perit kaže sledeće. Pogledajmo samo dva cilja koji me
6 interesuju. Treći je:

7 "Eliminisati ključne pripadnike srpske policije, vojske i
8 bezbednosnog aparata, Albance, kolaboracioniste i špijune."

9 I onda pri vrhu desne -- stranama sa desne strane, pod 7:

10 "Izazvati saosećanje u međunarodnoj zajednici, time što
11 će se govoriti o tome, da srpske snage na Kosovu predstavljaju
12 strane okupatore i neprekidno krše ljudska prava i da otpor
13 raste i da se ne može eliminisati i da borci OVK nisu
14 teroristi."

15 I onda, autor dalje kaže:

16 "OVK nije bila suočena sa internim nedoslednostima kada
17 se borila za svoje ciljeve kao što je to bio slučaj sa
18 Miloševićem. Glavni strateški problem OVK, bio je kako da reši
19 pitanje sukoba između 3. i 7. Cilja. Na kraju, uspela je to
20 maestralno dobro da uradi, iako krivično gonjenje rukovodilaca
21 OVK nakon rata ponovo pokreće sa sobom pitanje legitimeta
22 [sic] ciljeva za koje se OVK zalagala kada je reč o trećem
23 cilju."

24 Generale, da li su vam poznati bili ovi ciljevi OVK?

25 O. Nisam znao za ove konkretne ciljeve, ali oni imaju

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 84

1 smisla. Ja nikada nisam pretpostavio da OVK nije imala neki --
2 neku strategiju ili nameru. Kada pogledamo dokaze koje sam ima
3 na raspolaganju i ono što se dešavalo na terenu i kakve su
4 implikacije bile u Bosni -- za Bosnu, za vojnu misiju stabili
5 -- stabilizaciju u Bosni, kao i za ljudska prava na Kosovu.
6 Čini mi se da je ravnoteža vrlo očita [sic] -- [kao što je
7 prevedeno].

8 G. HALLING: [Prevod] Pogledajmo sada stranu SPOE00406188.

9 P. To je sa desne strane, gde se kaže:

10 "Thači je često bio spona između onih koji su planirali
11 aktivnosti egzilu i u zemlji i oni koji su branili u kući.
12 Mislilac i političar, on se pojavljuje na nekim fotografijama
13 u sakou i sa kravatom, dok su svi drugi bili u vojnoj
14 uniformi. On je takođe bio i borac. Ostao je u Jasharijevoj
15 kući dva meseca, nakon što su Srbi došli da ga hapse. On i
16 Jashari su imali pušku i imaju fotog -- imaju fotografije gde
17 su snimljeni zajedno. Kasnije, Thači je bio stalno prisutan na
18 ratištu, gde je često učestvovao u oružanom sukobu i zaslužio
19 poštovanje svih iz oba taboca OVK."

20 Ove informacije vam nisu bile poznate, zar ne?

21 O. Ne ovako kako su predočene u knjizi. Ali, ja sam uvek
22 imao utisak da ima ljudi izvan Kosova koji su želeli da se
23 reše srpskog tlačenja, a Thači je bio čovek koji je dolazio iz
24 Švajcarske i vraćao se u Švajcarsku, kao i išao na druga
25 mesta. I da, pretpostavili smo da je on kontakt čovek. E, sad,

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 85

1 kako je to izgledalo ja ne znam, ali moram da kažem da me ovo
2 što piše ne iznenađuje.

3 Ali nikada nismo mislili da ljudi na Kosovu nisu povezani
4 sa onima izvan zemlje, da nisu razmišljali o strategiji i da
5 su samo obični ljudi koji ponekad upucaju nekog policajca. Mi
6 smo znali da iza toga svega toga stoji mnogo više.

7 Znate, kada govorimo o američkoj revoluciji, puno se
8 govori o strategijama koje su -- koji je Kongres proveo,
9 međutim, oni nisu imali efektivno komandovanje [sic] --
10 komandovanje i rukovođenje. To, što neko napiše ovako, ne
11 znači nužno da je zaista postojala efektivna koman -- kontrola
12 i komond [sic] -- odn. da je postojalo komandovanje i
13 rukovođenje, a mislim da je to upravo ono što hoćete da
14 saznate od mene.

15 P. To nije moje pitanje. Moje pitanje je da li ste vi
16 raspolagali ovim informacijama ranije.

17 G. HALLING: [Prevod] Pogledajmo SPOE00406215. O -- ovaj
18 pasus govori -- u ovom pasusu se govori o fotografiji na kojoj
19 se vide Hashim Thači i Adem Jashari. Da li ste videli ovu
20 fotografiju koja se vidi -- gde se vidi Hashim Thači i Adem
21 Krasniqi?

22 O. Nisam.

23 P. Vi zapravo ne znati da li se Hashim Thači borio ili ne.
24 Vi samo znate da je on bio politički vođa. Je li tako?

25 O. Tako je.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 86

1 G. HALLING: [Prevod] Molimo da se usvoje u spis predmeta
2 strane koje smo pokazali svedoku. To je SPOE0040673 do
3 00406230 i stranice SPOE00406177 do 178, kao i stranice 188215
4 i 218.

5 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Ima li prigovora?

6 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Nema.

7 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Dakle, SPOE00406173
8 do 00406230, strane 177 do 178, zatim strane 188, 215 i 218 se
9 usvajaju.

10 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Časni sude, tih šest strana će
11 biti usvojene pod P4513. Trenutno označeno kao poverljivo.

12 G. HALLING: [Prevod] Hvala.

13 P. Generale, danas ste govorili o tome kako ste angažovani
14 bili -- pratili tokom 1998, šta se dešava na Kosovu.

15 Klimnuli ste glavom, ali molim da odgovorite za
16 transkript.

17 O. Da, jesam.

18 P. Hvala. Da li su vam poznati napadi OVK na civile u leto
19 1998?

20 O. Možda sam čuo o tome. Ne sećam se konkretno nekog
21 događaja, ali mi to zvuči poznato.

22 P. Navešću nekoliko takvih događaja, da vidim da li vam to
23 osvežava pamćenje. Da li ste čuli tvrdnje, da je OVK otela
24 srpske rudare u Bardhu i Madhu, odn. Vlasovcu, sredinom 1998?

25 O. Nisam čuo za to.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 87

1 P. Da li ste znali da je OVK otela i ubila srpske civile u
2 julu 1998, u vezi sa ofanzivom u Orahovcu?

3 O. Nisam čuo za to.

4 P. I još jedno: da li ste čuli, da je OVK privela političku
5 delegaciju u Qirezu 1998. i držala zatvorenu?

6 O. Nisam čuo za to.

7 P. U redu. Kada kažete da niste videli nikakve dokumente
8 OVK, da li to znači da vi niste upoznati sa sadržajem bilo
9 kakvih propisa OVK?

10 O. Tako je.

11 P. Isto važi i za naređenje ili izveštaje ili zapisnike sa
12 sastanaka OVK?

13 O. Tako je.

14 P. Možete li da navedete imenom bilo kog od komandanta i
15 zamenika komandanata glavnog štaba OVK?

16 O. U to vreme, ne. Prvi put sam se sastao -- odn. ne. Počecu
17 iz početka. Imao sam jednog ruskog -- dakle, kad sam bio
18 komandant NATO-a, tu je bio jedan Rus i kako se situa -- kako
19 je situacija postajala što napetija u jesen 1998. i postojala
20 je mogućnost izdavanja naređenja o aktivaciji, on mi je izneo
21 stav Rusije i rekao "OVK zapravo ne postoji zaista. Ti ljudi
22 su svi čečenski teroristi". Ja sam mu rekao, "možeš li mi dati
23 neke dokaze o tome, rado ću to pogledati." Par nedelja, ili
24 tri nedelje kasnije, doneo mi je knjigu, u kojoj je pisalo da
25 u OVK ima Čečena. Pogledao sam to i rekao da to ne odgovara

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 88

1 ničemu što sam pročitao. On se s podsmehom -- s podsmehom je
2 odreagovao i rekao da zna, da se radi o potpunim
3 dezinformacijama ruske obaveštajne službe. E, sad, možda
4 grešim. Možda vi imate informacije o tome da tamo jesu bili
5 čečeni, ali ja nikada nisam čuo o tome ni od koga drugog osim
6 od ruskih izvora.

7 Uloženi su naponi da se sazna ko su ti ljudi i šta rade.
8 Prvi put kad sam se sastao sa njima, bilo je tokom pregovora u
9 Rambujeu, kada sam se sastao sa delegacijom, pa čak i tada,
10 bilo ih je osmorica, ja nisam -- ništa mi nije značilo na kom
11 su oni položaju i ko su.

12 P. Kako su se zvali komandanti zona sa kojima ste se sastali
13 u Rambujeu?

14 O. Ne znam da li su oni bili komandanti zona. Ne sećam se ko
15 je sve tamo bio. Možda je Ramush Haradinaj bio, ne znam.

16 P. Da li znate, kako su se zvale operativne zone OVK?

17 O. Ne.

18 P. Pomenuli ste Ramusha Haradinaja. Da li znate gde je on
19 komandovan na Kosovu i kako je postavljen na tu dužnost.

20 O. Ne. Međutim, nisam pročitao knjigu. Možda neko u našoj
21 obaveštajnoj službi ima te informacije, ali ja ih nikada nisam
22 video.

23 P. Prvi susret kada ste razgovarali sa komandantima zona,
24 bio je neposredno pre kaja [sic] -- kraja perioda
25 demilitarizacije, odn. u septembru 1999, je li tako?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 89

1 O. Ne znam. Nisam siguran ko je tamo bio. Imali smo sastanak
2 4. avgusta koji je pominjan. Možda su tada bili tu i
3 komandanti.

4 P. Dobro. Na tom sastanku ste govorili sa Hashimom Thaçijem
5 i Agimom Çekumom. Ne sećate se da ste se sastali sa
6 komandantima zona pre tog sastanka. Ranije ste rekli da je
7 bilo govora o demilitarizaciji?

8 O. Ne. Ja se ne sećam, jer kada odete na takav sastanak,
9 ljudi sede za stolom i vi često ne znate ko je sve u
10 prostoriji. I ako ne zapišete njihova imena, ne sećate se ko
11 je bio.

12 P. Razumem. Da li ste čuli za čoveka po imenu Azem Syla?

13 O. Ništa mi to ne znači.

14 P. Sokol Bashota?

15 O. Ne znam ga.

16 P. Tokom pripremnog razgovora rekli ste da niste puno znali
17 o Kadriju Veseliju, Rexhepu Selimiju ili Jakupu Krasniqiju?

18 O. Ne, ali sam video njihova imena ranije.

19 P. Da li znate na kom su oni bili položaju tokom rata?

20 O. Ne.

21 P. Hteo bih da govorimo sada o tome, kako je NATO postupao u
22 to vreme o kom govorite u svojoj izjavi, no pre toga, da se
23 osvrnem na samu izjavu. Da li možete da kažete, koliko puta
24 ste se sastali sa Thaçijevom odbranom kada je uzeta vaša
25 izjava koja vam je pokazana više puta danas?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 90

1 O. Možda tri puta.

2 P. Da li su vas ikada obavestili za koja krivična dela se
3 tereti u ovom predmetu?

4 O. Ne konkretno.

5 P. Mislim da ste odgovorili na moje sledeće pitanje, ali da
6 vas pitam, da li ste pročitali optužnicu ili pretpretresne
7 podneske iz ovog predmeta?

8 O. Nisam.

9 P. Vratimo se sada na NATO. Govorili ste o stepenu
10 informacija koje ste dobijali i u izjavi govorite i
11 informacijama koje ste dobijali od iskusnih ljudi sa terena i
12 to su i obaveštajne informacije. Je l' tako? Klimate glavom,
13 ali recite za zapisnik.

14 O. Da. Jeste.

15 P. Da li su te obaveštajne informacije koje ste dobijali
16 tokom kampanje bombardovanja ikada bile pogrešne?

17 O. Teško je reći. Nužno su bile ponekad pogrešne.
18 Informacije su bile o tome gde je štab -- te informacije o
19 štabu su bile pogrešne, ali mi smo dva dana nadletali pre nego
20 što smo izvršili napad. Znate, ne uspete uvek sve da uradite
21 ispravno.

22 P. Kada kažete da su informacije o štabu bile pogrešne, da
23 li možete nešto više da nam kažete o tom događaju?

24 O. Da. Ispostavilo se kasnije da je to bilo mesto kojim je
25 upravljala srpska vojska ili MUP i albanski civili su odvedeni

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 91

1 u zgradu, oko koje su bila srpska vozila i tu su bile i neke
2 komunikacije putem radio veze odatle, i kasnije smo shvatili
3 da je to bio nekakav srpski regionalni štab i ciljan je, a
4 ispostavilo se da smo ubili 80 nedužnih civila.

5 P. I vi smatrate da je to propust obaveštajaca, to da niste
6 --

7 O. Apsolutno.

8 P. Na vašem položaju vrhovnog savezničkog komandanta, vi ste
9 govorili o komandovanu i rukovođenju. Dakle, vi ste
10 komandovali i rukovodili NATO snagama tokom vazdušne kampanje
11 i demilitarizacije, zar ne?

12 O. Da. Ja sam imao stratešku kontrolu.

13 P. Dakle, u kontekstu vojne komande i rukovođenja postoje
14 neslaganja?

15 O. Tako je.

16 P. Vi ste jedanput rekli, da u ratu ima nekad vrlo oštarih
17 neslaganja pri donošenju odluka, ali cilj je pobeda. Da li to
18 još uvek verujete?

19 O. Da.

20 P. I te nesuglasice mogu da se prošire i da obuhvate
21 potčinjene koji ne -- ne izvršavaju naređenja?

22 O. Tako je.

23 P. Na stranici 34 radne verzije transkripta, vi ste govorili
24 o prištinskom aerodromu. Da vam postavim par pitanja. General
25 Mike Jackson kao komandant KFOR-a je bio jedan od vaših

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 92

1 potčinjenih, zar ne?

2 O. On nije bio direktno moj potčinjeni. Admiral Jim Ellis je
3 bio moj potčinjeni, a on je bio potčinjen generalu Ellisu, da
4 budemo vrlo jasno.

5 P. Ali, u kontekstu lanca komandovanja, vi ste bili
6 ovlašćeni da izdajete direktna naređenja generalu Jacksonu?

7 O. Ali, ja mu nisam davao direktna naređenja. Ja sam davao
8 direktna naređenja Jim Ellisu.

9 P. Dakle, možete li objasniti onda, šta je tačno?

10 O. U utorak 7. juna sam dobio poziv od francuskog ministra
11 odbrane, koji je rekao "nešto se dešava na prištinskom
12 aerodromu." Ja sam rekao "šta?". On je rekao "nešto će se tamo
13 desiti. Ne znam šta je." Sledećeg jutra sam imao video
14 telekonferenciju sa admiralom Ellisom i Mike Jacksonom, ra --
15 spomenuo sam taj izveštaj i rekao generalu Jacksonu da bude
16 spreman za nešto vanredno. Međutim, on je odgovorio bez obzira
17 na šta je mislio, i on je mene '*briefovao*' o tom planu. To je
18 bilo u sredu.

19 U četvrtak nisam dobio ra -- raport o planu, a u petak
20 kada su se Rusi povukli, kada su povukli svoj bataljon iz
21 Bosne i krenuli prema Kosovu, Madeline Albright, državna
22 sekretarka je bila tamo i bilo je teško doći do admirala
23 Ellisa. Nisam mogao da dođem do njega. On je bio angažovan sa
24 državnim sekretarom. Dakle, Mike Jackson, ja sam njemu dao
25 upozorenje da bude spreman, al' sam hteo da čujem njegov

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 93

1 raport o šta -- o tome, šta će biti njegov plan, jer nisam
2 znao šta je njegov plan. I onda je on kroz britanske kanale se
3 obratio i rek -- i rekao svom načelniku odbrane, da misli da
4 je loša ideja bila da on izvrši svoj plan. Međutim, ja nikad
5 nisam ni video plan, niti sam izdao naređenje da on izvrši
6 svoj plan, niti bih to uradio, a da prethodno ne vidim plan.

7 P. U redu.

8 G. HALLING: [Prevod] Molim da zamolimo sudskog službenika
9 da prikaže DHT11103 do 111632, na stranici DHT11538. Generale,
10 vi znate knjigu 'Vođenje savremenog rata'?

11 O. Da.

12 P. Želim da vam pokažem stranicu te knjige, gde se navodi
13 vaš razgovor, tj prepričavate razgovor sa generalom Jacksonom.
14 Na toj stranici, a sačekaćemo da se pojavi na ekranu.

15 G. HALLING: [Prevod] Dakle, 11538. I molim da pomerimo
16 stranicu na dole.

17 P. I vi ovde opisujete sled događaja o kojima govorimo.

18 "Ge -- komandante, mogu li sa vama da razgovaram u svojoj
19 kancelariji, rekao je Jackson dok smo napuštali *briefing*.

20 "Jednom kad smo ušli, imali smo otvoren razgovor između
21 ozbiljnih tema. Činilo se da je Jackson ljuti i uzrujan. Bilo
22 je jako puno emocija. Ja sam očekivao da ćemo razgovarati o
23 pitanjima, ali nisam očekivao da će to biti tako emotivno."

24 Razmenili smo mišljenje o ulozi Vašingtona u poređenju sa
25 ulogom Brisela. Dakle, on je rekao:

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 94

1 "'Ja ne uzimam više -- ne primam više naređenja iz
2 Vašingtona.' Jackson je rekao."

3 "'Mike, ovo nisu pravila Vašingtona ni -- ni naređenja
4 dolaze od mene.'"

5 "'Po čijem ovlašćenju?'"

6 "'Pa, po mom ovlašćenju kao vrhovnom komdandantu.'"

7 "'Ali, vi nemate to ovlašćenje.'"

8 "Ali ja imam to ovlašćenje. Ja iza sebe imam generalnog
9 sekretara.'"

10 "'Dakle, gospodine, ja ne počinjem Treći svetski rat zbog
11 vas.'"

12 Da. To je u knjizi, vašoj knjizi. Da li je to tako
13 rečeno?

14 O. Da. Rečeno je tako, ali nije to baš -- to je bilo, onako
15 nivo je bio više -- rečeno je na mnogo provokativniji način.
16 Ja sam pokušavao da sprečim sukob, jer smo dobijali izveštaje
17 da Rusi toware avione i spremaju se da uvedu svoje snage na
18 prištinski aerodrom, a ak -- ja neću da vas prekidam.
19 Postavite pitanje, a ja ću onda dopuniti, ako nešto nedostaje.

20 P. Dakle, pitanje koje imam za vas je sledeće: vi ste
21 razgovarali sa nekim koji je bio niži od vas u lancu
22 komandovanja. Oni govore o naređenju. Vi ste rekli da je to
23 bilo naređenje upozoravajuće, a da on to nije izvršavao. To bi
24 se tako moglo reći?

25 O. Ne. On nije izvršio misiju u petak. Ja njima nik -- njemu

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 95

1 nikad nisam izdao izvršni -- nu [kao što je prevedeno]
2 zapovest.

3 Dakle, ovo je bilo nešto drugačije. Radilo se o
4 drugačijem incidentu. Mogu li to da objasnim?

5 P. Izvolite.

6 O. U petak ujutru, 11-tog, ja sam saznao da su Rusi otišli.
7 Nazvao sam Generalnog sekretara. On je rekao "pa, možeš li
8 tamo da staviš neke -- postaviš neke trupe i zauzmeš
9 prištinski aerodrom, pre nego što Rusi tamo dođu. Ja sam rekao
10 pokušaću, zvao sam Pentagon, nisam mogao da uznemiravam
11 ministra odbrane. Potpredsednik Združenog generalštaba je
12 rekao "pa zašto jednostavno ne rasporediš tamo oficire da
13 vidiš šta se dešava?" međutim, to ne bi funkcionisalo. A onda
14 sam pokušao da stupim u kontakt sa Mike Jacksonom. On mi je
15 rekao da ima plan. Nisam znao koji je to plan, a pre nego što
16 sam mogao da saznam koji je to plan, svi su do tada već --
17 britanski ministar odbrane je već razgovarao sa ministrom
18 odbrane i onda su oni rekli da treba pustiti Ruse šta da
19 urade.

20 Jackson mi je rekao da ne brinem, da tamo će biti njegove
21 snage do subote ujutru. A ja sam rekao "pa kad će da krenu?",
22 a on je rekao "pa odma'".

23 Dakle, onda u 8:00h ujutru se ništa nije desilo, u 10:00h
24 se ništa nije desilo, u podne se skoro ništa nije desilo.
25 Kasnije sam pitao Mikea šta se dešava. On jednostavno nije

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 96

1 mogao da pokrene sve te snage. Konačno je stigao na aerodrom.
2 To je možda bilo negde oko 17:00h, 18:00 sati. U svom izveštao
3 je rekao da je tamo bio ruski bataljon, koji je opkolio
4 njegovo *Humvee* vozilo i odlučio da napusti aerodrom, umesto da
5 pravi problema [kao što je prevedeno] sa Rusima. Dakle, ništa
6 nije urađeno.

7 Uputstva koja sam se ja nadao da će on slediti su bila da
8 dođe na aerodrom i da bude tamo, tako da oni ne mogu da dovedu
9 pojačanje. Međutim, to nije mogao da uradi.

10 Onda sam dobio poziv iz Vašingtona, gde su rekli da on
11 jednostavno tamo spusti par helikoptera, kako bi blokirao
12 pistu. Ja sam to preneo admiralu Ellisu, Ellis je to preneo
13 Jacksonu, negde oko 22:00h uveče, Ellis me je ponovo nazvao i
14 rekao je da Jackson odbija da tamo postavi helikoptere, kao i
15 da je to suviše opasno, jer je bila oluja u tom području. Ja
16 sam rekao "u redu, Ellis. Ne brini o tome [kao što je
17 prevedeno], ja slećem sutra ujutru i videću Jacksona". I tako
18 je to i ostalo.

19 Onda je pitanje bilo šta ćemo da uradimo u vezi
20 blokiranja piste i onda je došlo do tog emotivnog ispada, pre
21 nego što smo ikada sročili plan.

22 P. I da li su helikopteri blokirali piste na kraju?

23 O. Ne. I hoću da nešto bude jasno. Kao komandant, ja nikada
24 ne bih naredio Mike Jacksonu da uradi nešto što je on mislio
25 da ne može da se uradi, a da prethodno o tome ne diskutujemo

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 97

1 detaljno. Dakle, i morao sam da shvatim koji bi -- be bile
2 njegove -- zašto bi se on protivio. Dakle, i pre nego što bi -
3 - što smo došli do toga, došlo je do sukoba oko toga, ko je
4 bio glavni, tako da nikad nismo došli do toga.

5 P. Bez obzira na ovu žestoku diskusiju, čak i izazov
6 ovlašćenju, nakon što se to desilo, vi još uvek ste bili --
7 podržavali način na koji je general Jackson vodio KFOR, a tu
8 je bio i američki kontingent, zar ne?

9 O. Da.

10 G. HALLING: [Prevod] Časni sude, imamo nekoliko stranica
11 iz ove knjige "Vođenje savremenog rata." Dakle, prvu stranicu
12 želimo da se uvrsti. Sada DHT11538.

13 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Ima li prigovora?

14 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Nema.

15 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] DHT11538 se
16 uvrštava i to će biti dokazni predmet P04514.

17 G. HALLING: [Prevod] Hvala vam.

18 P. Generale, nemamo mnogo vremena danas. Sutra ćemo
19 nastaviti. Samo ukratko pre nego što završimo za danas, da se
20 osvrnemo na period nakon vojnotehničkog sporazuma i sporazuma
21 o demilitarizaciji OVK u junu 1999.

22 Da li je -- se može reći, da je sloboda -- da se
23 Slobodanu Miloševiću nije moglo verovati da će održati svoja
24 obećanja?

25 O. Da i ne.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 98

1 P. Možete li to objasniti?

2 O. Pa, ako bi bio priteran, onda bi izgledalo kao da se
3 Milošević pridržava svojih obećanja. Ali, ja nisam bio
4 zadovoljan i mislio sam da uvek postoji nekakva namera da se
5 sabotira NATO misija na neki način, čak i možda ponovo preuzme
6 kontrola nad svim ili delovima Kosova.

7 P. Dakle, Slobodan Milošević nije ispoštovao prekid vatre iz
8 1998. iz oktobra, o kom ste vi govorili u svojoj izjavi?

9 O. Ne. On to nije potpisao. I to je ključ u stvari. Ono što
10 on ne potpiše, kao što mi je rekao na našem trećem sastanku,
11 rekao je "ja to -- ja ne moram da potpišem". A ja sam rekao
12 "ne, g. predsedniče, morate da potpišete."

13 P. I čak i a -- nakon potpisivanja, takođe je iz poštovanje
14 tog sporazuma nešto privremeno.

15 O. Pa, ja mislim da šta se dešava je to da je vojna ruska
16 delegacija posećivala Beograd. To je bilo u decembru. Ja nemam
17 obaveštajne podatke o tome konkretno, ali je moja pretpostavka
18 da je bilo govora o potencijalnoj NATO kampanji od strane Rusa
19 i Rusi su rekli "ne brini". Ne može se ništa uraditi iz
20 vazduha. Idi i očisti ove ljude na način na koji želiš. I
21 nakon prve -- prvog te godine, iste snage koje su povučene su
22 ponovo vraćene.

23 P. Vi ste danas ranije govorili o istrazi, o masakra [kao
24 što je prevedeno] u Račku, ali i mislili ste da bi on u stvari
25 namestio rezultate te istrage?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Poluzatvorena sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 99

1 O. Da.

2 P. I da je bio neiskren kada je napravio tu ponudu?

3 O. Tako je.

4 P. Dakle, ako sada pogledamo Mitrovicu u leto 1999, o tome
5 su vam postavljali pitanje. Pokazan vam je izveštaj iz štampe.
6 Dakle, OVK je pretio daljnim vojnim radnjama protiv Srba, zbog
7 tog -- onoga što su Srbi radili u Mitrovici u leto 1999. zar
8 ne?

9 O. To ne znam. To -- o tome ja nisam dobio obaveš [sic] --
10 izveštaj, kao da je to pretnja OVK.

11 G. HALLING: [Prevod] Časni sude, želim sada da pokažem
12 dokument i molim da pređemo na poluzatvorenu sednicu zbog
13 uslova koje je postavio pružalac informacija. I trebaće nam
14 samo nekoliko minuta.

15 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Molim da pređemo na
16 poluzatvorenu --

17 [Poluzatvorena sednica]

18 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

19

20

21

22

23

24

25

Specijalizovana veća Kosova – Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Poluzatvorena sednica)
Unakrsno ispituje g. Halling

Strana 100

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25 [Javna sednica]

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni sud

Svedok: Wesley Clark (Javna sednica)
Proceduralna pitanja

Strana 101

1 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Sada smo na javnoj sednici.

2 G. HALLING: [Prevod] Hvala. I vidim koliko je sati i
3 mislim da završavamo za danas.

4 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Generale Clark, mi
5 smo završili danas sa vašim svedočenjem. Nadam se da ćete se
6 lepo odmoriti večeras, i vidimo vas sutra u 9:00h ujutru.

7 SVEDOK: [Prevod] U redu. Hvala vam.

8 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala.

9 [Svedok napušta sudnicu]

10 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Gospodine Halling,
11 možete li nam reći koliko vam je potrebno vremena?

12 G. HALLING: [Prevod] Pa, još uvek mislimo da ćemo
13 završiti tokom druge sesije. Dakle, pre -- posle pauze u
14 11:00h, ali ćemo završiti pre 13:00h.

15 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu.

16 --- Sednica se završava u 16:29 časova.

17

18

19

20

21

22

23

24

25